

Strategia de dezvoltare locală a comunei **NOJORID**

www.zmo.ro

Strategia de dezvoltare locală a comunei NOJORID

superius

Cuprins

CAPITOLUL I - ANALIZA DIAGNOSTIC	7
1.1. CONTEXT.....	8
1.2. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE.....	9
1.2.1. Cadrul general	9
1.2.2. Demografie	11
1.2.3. Terenuri și locuințe	14
1.2.4. Infrastructură și echiparea teritoriului	16
1.2.5. Servicii publice.....	18
1.2.6. Dezvoltare economică	23
1.2.7. Calitatea factorilor de mediu și surse de poluare.....	32
1.3. ANALIZA PEST	34
 CAPITOLUL II - STRATEGIA DE DEZVOLTARE	 38
2.1. VIZIUNE. MISIUNE. OBIECTIVE.....	39
2.2. POLITICI ȘI PROGRAME SECTORIALE	42
2.3. PORTOFOLIUL DE PROIECTE	52
2.4. MECANISMUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE.....	69

CAPITOLUL I

CAPITOLUL I - Analiza diagnostic

1.1. CONTEXT

Zona Metropolitană Oradea a fost creată prin asocierea municipiului Oradea cu unitățile teritorial-administrative localizate în aria de proximitate, respectiv comunele Biharia, Borș, Cetariu, Nojorid, Oșorhei, Paleu, Sînmartin, Sîntandrei. Astfel, cele 9 localități fondatoare care se situează la granița de vest a României au înființat, prin hotărârea adunării generale a asociaților din data de 9 mai 2005, prima asociație de dezvoltare intercomunitară cu personalitate juridică din România, în format de arie metropolitană.

La data de 31 iulie 2007, comuna Girișu de Criș a aderat la asociație, determinând creșterea numărului de asociați la 10 (zece) unități administrativ-teritoriale. Ulterior, comuna Toboliu s-a desprins de Girișu de Criș, devenind o unitate administrativ-teritorială separată, fiind și ea parte a asociației.

Începând din 2 iunie 2010, Zona Metropolitană Oradea (ZMO) numără 12 membri, Adunarea Generală a Asociațiilor (AGA) aprobând cu unanimitate de voturi lărgirea asociației prin includerea comunei Ineu ca membru cu drepturi depline.

Scopul asocierii, așa cum a fost stabilit acesta în documentele de constituire, este de a stimula și sprijini creșterea prosperității teritoriului zonei, respectiv ridicarea bunăstării cetățenilor acesteia, direcția de orientare fiind creșterea continuă a calității vieții. Obiectivul general marchează conceptul de dezvoltare durabilă a teritoriului metropolitan, în contextul formării în perspectivă a unui spațiu urbanistic comun celor 9 localități fondatoare, urmărind implementarea tuturor principiilor necesare asigurării unei bine încheiate coeziuni teritoriale.

Obiectivele specifice stabilite țin de alinierea Zonei Metropolitane Oradea la standardele economice și sociale euro-atlantice, în consens cu cele naționale, de instaurare în teritoriul metropolitan a unui climat de piață aliniat procedurilor competiționale internaționale și, nu în ultimul rând, de creștere a coeziunii economice și sociale la nivelul zonei. Între principalele direcții de activitate a asociației regăsim elemente legate de promovarea unei strategii coerente de dezvoltare durabilă, de aplicarea unor politici publice care să permită o creștere continuă de valoare adăugată, de atragere, facilitare și sprijinire a investițiilor directe, de elaborare a unor proiecte cu impact major pentru sustenabilitatea zonei, la care se adaugă o serie de considerente care fac trimitere către viabilizarea unei poziții de policentru transfrontalier major.

Obiectivul general al acestei strategii de dezvoltare durabilă îl reprezintă creșterea standardului de viață prin valorificarea resurselor existente și promovarea potențialului unității teritorial-administrative. Pentru a duce la îndeplinirea acestui obiectiv trebuie realizată o analiză completă și realistă a situației existente în cadrul comunei Nojorid, corelată cu situația din cadrul Zonei Metropolitane Oradea, a județul Bihor, din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest și nivelului național, identificând problemele existente și măsurile care trebuie adoptate și conturarea profilului strategic.

1.2. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

1.2.1. Cadrul general

Scurt istoric. Prima atestare documentată a satului Nojorid a fost realizată în anul 1229, într-un act de donație, numele latin al localității fiind *Villa Irug*. Mai târziu, constatându-se existența a două vetre ale satului, ele au fost numite *Villa Irug Maior* (Ieruga Mare) și *Villa Irug Minor* (Ieruga Mică). Numele celor două localități au fost maghiarizate, devenind Nagy Ürögy sau Uregd și Kiss Ürögy, iar apoi au fost din nou românizate, devenind Nojorid și Chișirid.

Așezare geografică. Comuna Nojorid este situată în zona de vest a județului Bihor, în cadrul Regiunii de Dezvoltare Nord - Vest. La nivelul Zonei Metropolitane Oradea, comuna Nojorid este situată în partea de sud, fiind cea mai sudică localitate din cadrul celor 12 localități asociate.

Comuna Nojorid se învecinează la nord cu municipiul Oradea, comuna Sîntandrei și comuna Girișu de Criș, la est cu comuna Sînmartin, la sud cu comuna Hidișelu de Sus și comuna Husasău de Tinca, iar la vest cu comuna Gepiu și comuna Sănnicolau Român.

Localitatea este situată la o distanță de aproximativ 10 km de municipiul Oradea și de 20 km de Punctul Vamal Borș.

Organizare administrativă. Fiind cea mai mare localitate din cadrul Zonei Metropolitane Oradea ca suprafață (125,57 km²), comuna Nojorid dispune și de cel mai ridicat număr de sate componente: Livada de Bihor, Leș, Nojorid, Chișirid, Păușa, Apateu, Șauaieu. Satul cu cea mai numeroasă populație este chiar reședința comunei - satul Nojorid.

Accesibilitate. Accesul în comuna Nojorid se poate realiza prin intermediul Drumului European E671 (DN79), rută care leagă Aradul de Oradea, trecând prin Chișineu-Criș și Salonta. La Salonta, drumul are o ramificație de 14 km, numită DN79B, care trece granița în Ungaria spre orașul Șărcad. Rețeaua rutieră de la nivel local include, însă, mai multe drumuri județene

sau comunale prin intermediul cărora se realizează accesul la toate localitățile componente:

- DJ 792A Leș - Păușa - Miersig - Beliu - Bocsig;
- DC 77 Nojorid - Livada de Bihor;
- DC 87 Păușa - Șauaieu;
- DC 64 Nojorid - Apateu;
- DC 63 Sînmartin - Cihei - Apateu;
- DC 78 Nojorid - Chișirid.

În comuna Nojorid se poate realiza accesul și prin intermediul căilor feroviare, localitatea fiind traversată de calea ferată simplă neelectrificată 310 (Oradea - Nojorid - Salonta - Arad). Pe lângă stația CFR din reședința comunei, în satul Leș funcționează și o haltă de mișcare.

Distanța dintre comuna Nojorid și Aeroportul Internațional Oradea este de doar 4 km.

Suprafață. Comuna Nojorid este cea mai mare localitate componentă a Zonei Metropolitane Oradea, având o suprafață totală de 125,57 km². Astfel, 16,7% din teritoriul ZMO intră în administrarea comunei Nojorid. Raportat la suprafața totală a județului Bihor, comuna Nojorid reprezintă 1,7%.

Relief. Unitatea de relief predominantă în comuna Nojorid este cea de câmpie, localitatea fiind situată în Câmpia Miersig, câmpie piemontană la contactul cu Dealurile și Depresiunile Crișului Negru. Astfel, Câmpia Miersig face parte dintre câmpiile mai înalte ale Câmpiei de Vest, alături de Carei, Ierului, Miersig, Cernei, Aradului, Vingăi și Gătaiei. Câmpia înaltă s-a format în urma unui proces de acumulare și de eroziune, la nivelul teraselor, datorită apropierii zonei de subsidență a Crișurilor. Deși dispusă în trepte, suprafața reliefului constituie, în ansamblu, un plan ușor înclinat, de la 200 m, cât are în vecinătatea dealurilor, până la 110 m spre Câmpia joasă.

Climă. Clima comunei se află sub influența circulației vestice ce transportă mase de aer oceanic, umede. Media anuală a temperaturii aerului are valori cuprinse între 10°-11°C, valori specifice zonei de câmpie. Cantitatea medie anuală de precipitații înregistrează valori de 600 - 700 mm/an. Vânturile cele mai frecvente sunt cele de sud, urmate de cele vestice și cele din sector nordic.

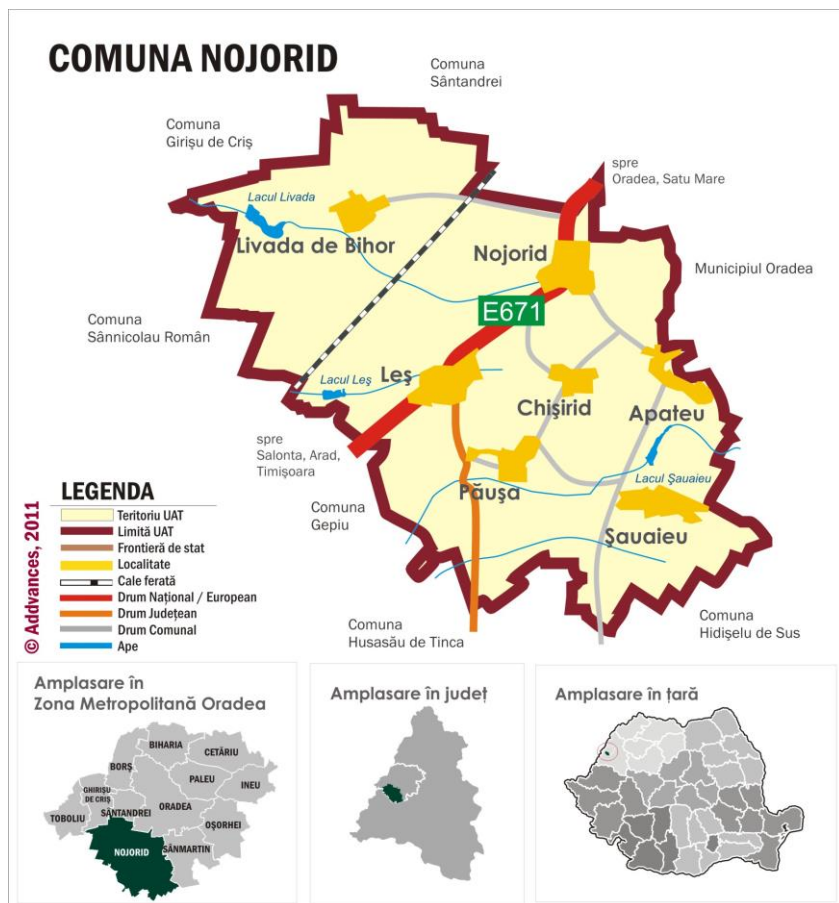
Resurse naturale. Fondul funciar al comunei Nojorid este utilizat în cea mai mare parte în agricultură, 75% din suprafață reprezentând terenuri agricole. Comuna dispune, însă, și de suprafețe semnificative de fond forestier, mai multe sate fiind înconjurate de păduri (Păușa, Chișirid, Șauaieiu, Apateu, Leș). Acestea adăpostesc atât specii protejate, cât și elemente floristice neprotejate de lege care sunt culese în exces (ghiocei, lăcrămioare, etc.).

Comuna Nojorid este traversată de mai multe pâraie care aparțin Bazinului Hidrografic al Crișului Repede.

Pe teritoriul comunei Nojorid se află aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0103 Valea Alceului, în cadrul căreia se găsesc specii precum Vânturelul de seară (*Falco vespertinus*), Eretele sur (*Circus pygargus*), Sfrânciocul cu fruntea neagră (*Lanius minor*), Sfrânciocul roșu (*Lanius collurio*) și Șerparul (*Circaetus gallicus*).

Resurse antropice. O importantă resursă antropică este reprezentată de lacurile artificiale din cadrul Comunei: Leș, Livada, Șauaieiu. Acestea au un impact important în atragerea turiștilor în scopul practicării pescuitului sportiv. Există, bineînțeles, și alte atracții turistice precum obiectivele istorice. La nivel local sunt înscrise în lista monumentelor istorice realizată de Ministerul Culturii și Cultelor și Institutul Național al Monumentelor Istorice mai multe obiective precum: Situl arheologic de la Livada de Bihor "Între răchitișuri", Situl arheologic de la Livada de Bihor "Cuptoriște", Situl arheologic de la Nojorid, punct "Turceana" (datează din sec. XIII - XIV Epoca medievală), Ruine biserică sat Nojorid (datează din sec. XIII - XIV Epoca medievală timpurie), Biserica de lemn "Sf. Dumitru" din sat Păușa (datează din secolul XVIII) și mai multe așezări și necropole.

În comuna sunt înregistrate aproximativ 130 întreprinderi active din punct de vedere economic. În anul 2010, 42% din cifra de afaceri a acestora s-a datorat Serviciilor de comercializare cu ridicata a combustibililor solizi și lichizi și a combustibililor sub formă gazoasă și a produselor conexe și Comerțului cu amănuntul al carburanților pentru autovehicule în magazine specializate.

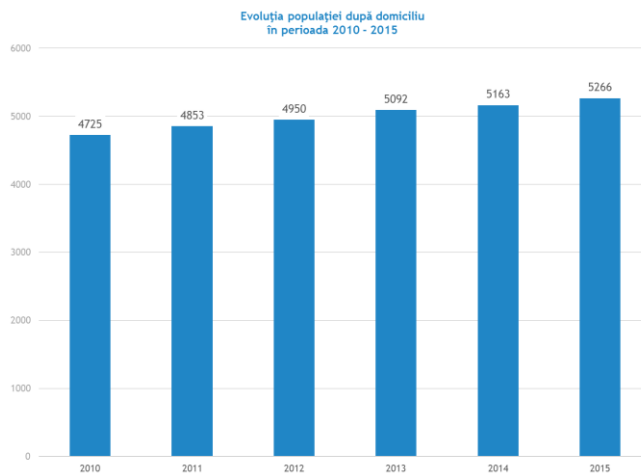

1.2.2. Demografie

Evoluția populației

Populația după domiciliu a comunei Nojorid la 1 ianuarie 2015 a fost de 5.266 persoane, cu 2% mai mult decât în anul anterior. Populația localității reprezintă 1,9% din populația totală a Zonei Metropolitane Oradea și 10,1% din localitățile rurale ale acesteia.

Comuna Nojorid a avut un trend demografic ascendent în perioada 2010-2015, rata medie anuală de creștere fiind de 2,2%. În intervalul anterior enunțat cea mai mare creștere a fost de 3% în anul 2011 față de 2010.

În ceea ce privește distribuția pe sexe a populației, 50,84% din locuitori sunt de sex masculin și 49,16% de sex feminin.

Densitatea populației în comuna Nojorid în anul 2013 a fost de 40,55 locuitori/km², fiind una dintre localitățile Zonei Metropolitane Oradea cu cea mai mică a densitate a populației. Densitatea redusă a populației poate fi explicată prin faptul că Nojorid este cea mai mare localitate componentă a ZMO, având o suprafață totală de 125,57 km² (16,7% din teritoriul ZMO). Densitatea populației din comuna Nojorid este de aproape 10 ori mai mică decât cea din Zona Metropolitană Oradea (368 persoane/km²) și de circa 2 ori mai mică decât cea din localitățile rurale ale ZMO (82,6 locuitori/km²).

Conform Recensământului Populației și Locuințelor din anul 2011, populația stabilă a comunei Nojorid este majoritar de etnie română. 87,3% din locuitori s-au declarat de etnie română, în timp ce maghiarii ocupă un procent de 4,7% din populația localității. Alte etnii prezente în Nojorid sunt rromi (2,7%). Prin comparație, la nivelul Zonei Metropolitane Oradea ponderea populației de etnie maghiară este mai mare (24,02).

În comuna Nojorid în anul 2011, 77,3% din populație este creștin-ortodoxă. Există însă și reprezentanți ai altor confesiuni religioase, precum: romano-catolicism (1,9%), greco-catolicism (2,5%), reformată (3,0%), neoprotestantism (9,8%).

Din cei 5.266 de locuitori ai comunei Nojorid la 1 ianuarie 2015, 824 (15,6%) au vârsta cuprinsă între 0 - 14 ani, 3.791 (72%) au vârsta cuprinsă între 15-65 ani și 651 (12,4%) au vârsta peste 65 ani. Față de distribuția populației din ZMO pe vârste, în Nojorid ponderea tinerilor este mai ridicată (15,6%, față de 13,7%), iar ponderea adulților (72% față de 73%) și ponderea vârstnicilor este mai scăzută (12,4%, față de 13,3%).

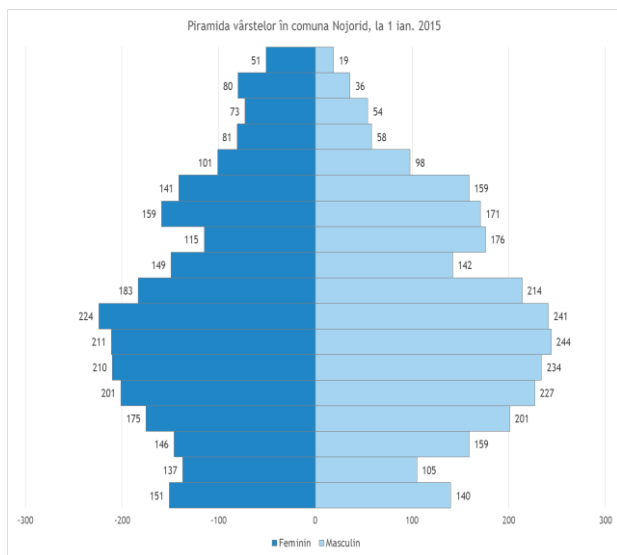
Durata medie a vieții în 2014 în județul Bihor, este de peste 73,7 ani cu diferențe de aproape 7 ani între femei (77,19 ani) și bărbați (70,24 ani). Durata medie a vieții la nivel județean este în continuă creștere, de la 72,27 ani în anul 2010, ridicându-se până la 73,34 ani în anul 2012 și 73,71 ani în 2014.

La nivelul județului nu se semnalează diferențe majore între durata medie a vieții pe medii de rezidență: 74,75 ani în mediul urban și 72,75 ani în mediul rural.

Durata medie a vieții înregistrată în anul 2014 la nivel național (74,74 ani) a fost peste pragul județean analizat (73,71 ani).

Indicatori statistici demografici

Populația comunei Nojorid este în curs de îmbătrânire, aspect relevat de mai mulți indicatori statistici demografici. Spre exemplu, gradul de îmbătrânire a populației în anul 2014 era de 798‰, ceea ce înseamnă că la 1000 de tineri (0-14 ani) revin 800 persoane vârstnice (65 ani și peste).

Această valoare este inferioară celei din Zona Metropolitană Oradea (961‰), celei din județul Bihor (955‰) și celei din România (1.019‰).

Opus gradului de îmbătrânire demografică, rata de dependență demografică (raportul dintre numărul populației de 0-14 ani și peste 65 ani, pe de o parte, și numărul populației cu vârsta cuprinsă între 15-64 ani) din Nojorid este ușor superioară celei înregistrată la nivel zonal. Astfel, la 1000 de persoane adulte (15-64 ani) revin 390 persoane tinere și vârstnice. Raportul de dependență demografică din Nojorid este cu aproape 5% mai mare decât cel din Zona Metropolitană Oradea unde la 1000 de persoane adulte revin 367 persoane tinere și vârstnice.

Raportul de dependență al tinerilor este mai mare decât cel de dependență a vârstnicilor, la 1000 de persoane adulte revenind 217 tineri (0-14 ani) și 173 vârstnici (65 ani și peste).

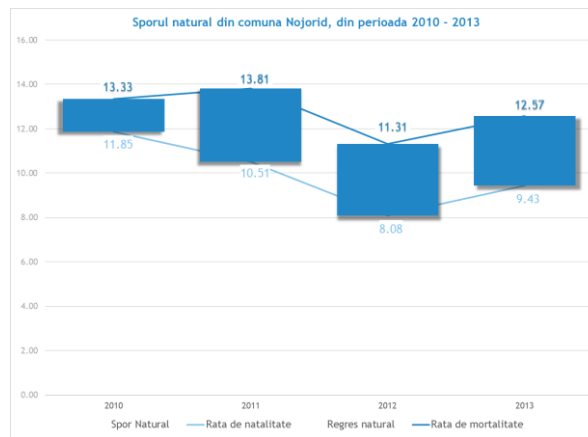
Mișcarea naturală și migratorie a populației

Comuna Nojorid este una dintre localitățile Zonei Metropolitane Oradea în cadrul căroră rata sporului natural din ultimii ani a fost majoritar negativă.

În anul 2013 numărul născuților vii a fost de 48 persoane, cu 20% mai mult decât în anul anterior. Rata de natalitate înregistrată a fost de 9,43‰, ușor mai ridicată decât în ZMO (8,94‰). În perioada 2010-2013 rata de natalitate din Nojorid a fost destul de fluctuantă, valoarea minimă fiind de 8,08‰ (anul 2012) și maximă de 11,85‰ (anul 2010).

Numărul persoanelor decedate în comuna Nojorid în anul 2013 a fost de 64 persoane, cu 33,3% mai mare decât a persoanelor născute vii. În aceste condiții rata sporului natural a fost de -3,14‰.

Rata mortalității infantile a fost 0‰ în anul 2013, al treilea an consecutiv, ceea ce înseamnă că la 1000 de născuți vii nu a fost înregistrat niciun deces sub 1 an.

Indicatori statistico-demografici 2014

	Gradul de îmbătrânire demografică	Rata de dependență demografică	Raportul de dependență a tinerilor
România	1.019	429	213
Județul Bihor	955	433	221
ZMO	961	367	187
Nojorid	798	390	217

Sursa: INS

Deși sporul natural este negativ, soldul schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă) a fost pozitiv în ultimii ani, ceea ce a contribuit la creșterea volumului demografic al comunei Nojorid.

Astfel, în anul 2012, stabilirile cu domiciliu au fost cu 156 persoane mai numeroase decât plecările cu domiciliu din localitate.

Pe de altă parte, soldul schimbărilor de reședință a fost negativ în intervalul 2010 - 2013, ceea ce înseamnă că numărul plecărilor cu reședința a fost superior numărului stabilirilor de reședință. Minima înregistrată este în anul 2011, când soldul schimbărilor de reședință a fost de -15 persoane.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Trendul ascendent al populației stabile din comună în perioada 2001-2015; - Rata de dependență demografică se menține sub nivelul județean și național; - Neînregistrarea în ultimii ani a niciunui caz de mortalitate infantilă la nivel local; - Soldul pozitiv al schimbărilor de domiciliu; - Valoarea ratei divorțialității este inferioară celei de la nivel județean, regional și național.	- Distribuția ușor dezechilibrată a populației pe sexe (50,84% persoane de sex masculin și 49,16% persoane de sex masculin); - Nivelul ridicat de îmbătrânire a populației (grad de îmbătrânire de 798‰); - Rata negativă a sporului natural al populației.
Oportunități	Amenințări
- Susținerea natalității la nivel național prin stimulente guvernamentale (ajutoare pentru copii, alocații, etc.); - Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei poate determina reîntoarcerea populației plecată la muncă în străinătate.	- Migrarea populației în străinătate pe fondul crizei economice mondiale; - Îmbătrânirea populației pe fondul scăderii numărului de nou născuți.

1.2.3. Terenuri și locuințe

Terenuri

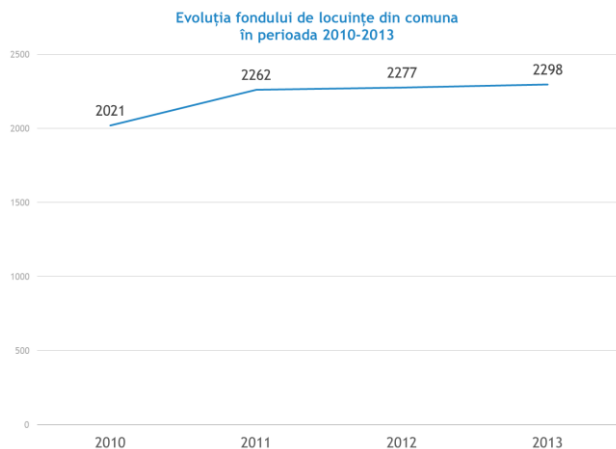
Comuna Nojorid se întinde pe o suprafață de 12.557 ha, reprezentând 16,7% din suprafața totală a Zonei Metropolitane și 1,7% din suprafața județului Bihor.

Cea mai mare parte a suprafeței comunei era ocupată în 2013 de terenurile agricole (9.434 ha - 75% din suprafața totală) urmată de păduri și altă vegetație ferestieră (2.369 ha - 18,9% din suprafața totală).

Deși este cea mai mare comună din Zona Metropolitană Oradea, având în componență șapte sate, construcțiile și curțile ocupă o suprafață de 237 ha, iar căile de comunicații și căile ferate pe 287 ha. Suprafața terenurilor neagricole totalizează 3.123 ha.

Locuințe

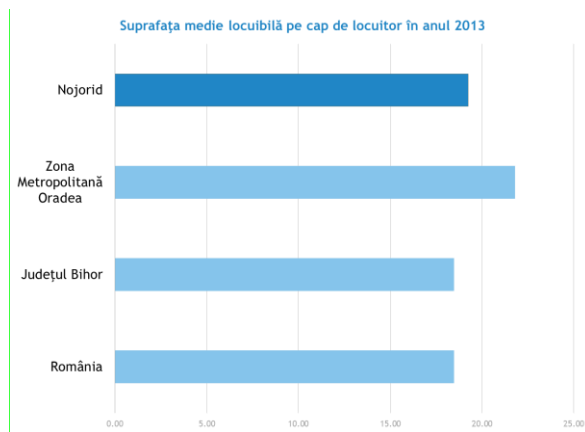
Fondul de locuințe din comuna Nojorid cuprindea 2.298 locuințe, în anul 2013. Comparativ cu anul 2010, fondul de locuințe s-a majorat cu 277 unități, ceea ce semnifică o creștere de 13,7%. În perioada analizată, fondul de locuințe din mediul rural al Zonei Metropolitane a crescut cu 13,9% (2.522 locuințe), iar în mediul urban cu 3,9% (3.319 locuințe).

Ritmul mediu anual de creștere a fondului de locuințe a fost de 4,5% în perioada 2010-2013, cel mai ridicat procent fiind înregistrat în anul 2011 (11,9%), când fondul de locuințe s-a majorat cu 241 unități.

Suprafața locuibilă existentă în anul 2013 în comuna Nojorid a fost de 123.416 mp arie desfășurată, reprezentând 2,3% din suprafața locuibilă existentă la nivelul Zonei Metropolitane Oradea. Față de anul 2010, suprafața locuibilă a crescut cu 48,4%, reprezentând în cifre absolute 40.249 mp.

La nivelul comunei Nojorid suprafața medie locuibilă per locuință a ajuns la 53,71 mp în anul 2013, de la 41,15 mp în anul 2010. Suprafața medie locuibilă per locuință de la nivelul comunei Nojorid se plasează peste pragul înregistrat în mediul rural al Zonei Metropolitane (53 mp), și peste pragul de la nivel județean (46,3 mp/locuință) și național (47 mp/locuință).

Contrar tendinței generale de extindere a suprafeței medii locuibile per persoană, în comuna Nojorid aceasta s-a diminuat cu 0,65 mp (de la 24,89 mp în 2011 la 24,24 mp în 2013). Suprafața medie locuibilă per persoană, în locuințele din Zona Metropolitană Oradea, este cu 3,15 mp mai ridicată în mediul rural (21,81 mp/persoană) față de cel urban (18,66 mp/persoană). Suprafața medie locuibilă per persoană din comuna Nojorid depășește valorile înregistrate în mediul rural al Zonei Metropolitane Oradea (21,81 mp/pers.), la nivel județean (18,47 mp/pers.) și național (18,48 mp/pers.).

Numărul mediu de persoane ce revin unei locuințe, în anul 2013 în comuna Nojorid este de 2,22 persoane/locuință, valoare apropiată de nivelul Zonei Metropolitane Oradea (2,52 persoane/locuință) și de

nivelul județean (2,51 persoane/locuință) și național (2,54 persoane/locuință).

În perioada 2010-2013 în comuna Nojorid s-au finalizat 70 de locuințe noi, reprezentând 3,75% din locuințele finalizate în mediul rural al Zonei Metropolitane Oradea și 1,77% din totalitatea locuințelor finalizate în Zona Metropolitană. Ritmul mediu de finalizare a locuințelor în Comuna Nojorid a fost de 17,5 locuințe/an, cu cel mai mare număr de locuințe finalizate înregistrat în anul 2013 (21 de locuințe).

Condiții de locuire

Rețea comercială. Locuitorii comunei Nojorid pot cumpăra din magazinele comunei atât produse alimentare cât și nealimentare, dar își pot face cumpărăturile și din piețe, galerii comerciale și

supermarketuri din municipiul Oradea - Auchan, Praktiker, Mobexpert, Era Shopping Park, Carrefour, Oradea Shopping City.

Rețea bancară. Pentru servicii bancare locuitorii comunei apelează la sucursalele și agențiile principalelor bănci de pe piața națională din municipiul Oradea: Volksbank, UniCredit - Țiriac România, Libra Bank, OTP Bank, Reiffeisen Bank, ING Bank, HVB Bank Romania, CEC, Banca Comercială Carpatică, BCR, Banca Românească, Alpha Bank, Bancpost, Banca Transilvania, BRD, RBS.

Telecomunicații. Companii private asigură accesul populației din comuna Nojorid la servicii de telefonie fixă și mobilă, internet și cablu TV. De asemenea, Poșta Română oferă servicii de corespondență și coletărie prin intermediul oficiului poștal din comună.

Analiza SWOT

Puncte tari
- Creșterea fondului de locuințe de la nivel local în perioada 2010-2013 cu 13,7 procente; - Valoarea mai ridicată a suprafeței medii locuibile pe cap de locuitor față de situația de la nivel zonal, județean și național; - Valoarea mai ridicată a suprafeței medii locuibile pe locuință, față de situația de la nivel zonal și național.
Oportunități
- Programele de reabilitare termică a clădirilor care pot duce la o îmbunătățire a aspectului general al comunei, pe lângă considerentele de mediu care impun astfel de acțiuni; - Existența Programului Prima Casă care sprijină tinerele familii să își cumpere sau să își construiască o locuință; - Dezvoltarea de locuințe sociale; - Existența terenurilor neexploatate în prezent, dar care ar fi oportune pentru desfășurarea unor investiții.

Puncte slabe
- Tendința de diminuare a suprafeței medii locuibile per persoană în comuna Nojorid din ultimii ani.
Amenințări
- Ritmul haotic al construcțiilor care poate afecta potențialul natural al comunei; - Apariția unor hazarde naturale (inundații, alunecări de teren) poate duce la afectarea fondului locativ.

1.2.4. Infrastructură și echiparea teritoriului

Alimentarea cu apă potabilă

Conform datelor furnizate de Compania de Apă Oradea, lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din comuna Nojorid era la sfârșitul anului 2014 de 37,23 km.

Capacitatea instalațiilor de producție a apei potabile se ridică în 2014 la 69,6 metri cubi per oră. Această valoare a rămas constantă în ultimii ani.

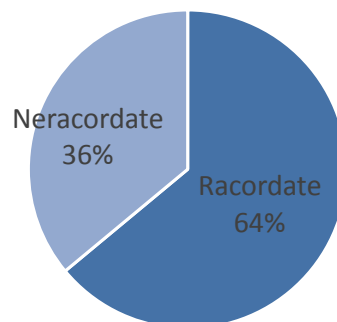
Cantitatea de apă potabilă distribuită pe parcursul anului 2014 a fost de 141,43 mii metri cubi, de aproape patru ori mai mare decât în 2010, din care 130,44 mii metri cubi au fost destinați consumatorilor casnici. Consumul mediu anual de apă per locuitor a fost de 25,26 mc.

Apă curentă există în satele Livada, Nojorid, Leș. În 2014 erau racordate la sistemul de furnizare a apei potabile un număr de 1.470 gospodării, adică aproximativ 64% din numărul total de gospodării din comună. Până în 2020 urmează ca și satele Păușa, Șauaieu, Apateu și Chișirid să beneficieze de apă curentă.

Canalizare și epurare ape uzate

La nivelul comunei Nojorid, doar în satul Nojorid există rețea de canalizare funcțională la care s-au racordat până în prezent aproximativ 35% din totalul numărului de gospodării. Până la sfârșitul anului 2020 urmează să se introducă rețeaua de canalizare și în satele Livada și Leș.

Ponderea gospodăriilor din comuna Nojorid racordate la rețeaua de apă potabilă în 2014

Infrastructura rutieră

Comuna este traversată de drumul european E671 (DN79) și de drumul județean DJ 792A, aflându-se la o distanță de aproximativ 10 km de municipiul Oradea (satul Nojorid).

Conform datelor furnizate de Primăria comunei Nojorid, drumurile comunale aveau în 2014 o lungime de 35 km, din care toți sunt asfalți.

În ceea ce privește trotuarele, primăria comunei Nojorid a identificat în 2015, 50 km de trotuare existente și un necesar de încă 100 km de trotuare care trebuie construite.

Pe lângă trotuare, primăria Nojorid mai dorește construcția a 20 km de piste de biciclete pentru facilitarea transportului în comună și spre municipiul Oradea. În prezent nu există piste de biciclete în comună.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Existența rețelei de alimentare cu apă potabilă, apă curentă și canalizare în satul Nojorid; - Existența rețelei de alimentare cu apă potabilă în localitățile Nojorid, Leș și Livada care deservește peste jumătate din gospodăriile din comună; - Semnarea contractului privind Extinderea și reabilitarea sistemelor de alimentare cu apă curentă în satele Păușa, Șauaieu, Apatiu și Chișirid și canalizare menajeră în satele Livada și Leș (Compania de Apă Oradea - Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Bihor); - Infrastructura rutieră asigură o accesibilitate corespunzătoare la nivelul comunei.	- Capacitatea redusă de co-finanțare a proiectelor majore de investiții de către autoritatea publică locală.
Oportunități	Amenințări
- Finalizarea Autostrăzii Transilvania, care are traseul prin nordul comunei Biharia (la circa 20 km de comuna Nojorid); - Apartenența la Zona Metropolitană Oradea; - Apartenența la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio; - Existența finanțărilor europene de susținere a unor investiții în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de apă, canalizare și epurare a apelor uzate; - Extinderea și reabilitarea infrastructurii rutiere prin intermediul finanțărilor europene nerambursabile.	- Deteriorarea condițiilor de trai și mediu; - Reducerea capacității autorităților publice locale în implementarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii; - Reducerea veniturilor populației și imposibilitatea plății serviciilor de utilități publice.

1.2.5. Servicii publice

Educație

Unități de învățământ

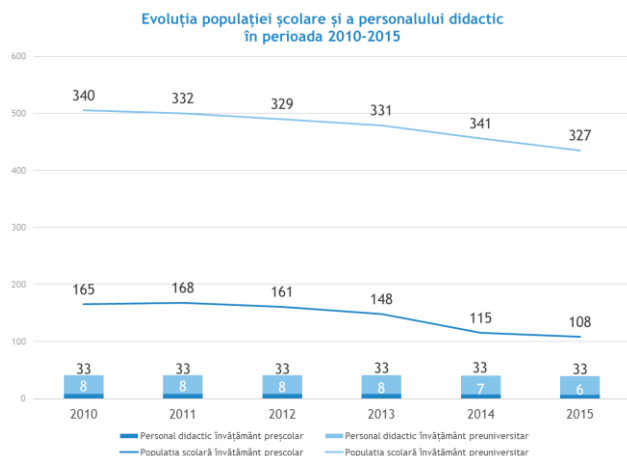
Asigurarea accesului facil al populației la unitățile educaționale din comuna Nojorid este destul de greu de realizat, având în vedere numărul ridicat de sate componente.

Din cele 8 structuri și unități de învățământ, 5 sunt grădinițe cu program normal (Grădinița cu Program Normal Leș, Grădinița cu Program Normal Păușa, Grădinița cu Program Normal Livada, Grădinița cu Program Normal Nojorid, Grădinița cu Program Normal Șauaieu) și 3 sunt școli cu clasele I-IV și cu clasele I-VIII.

Cadrele didactice

În unitățile și structurile educaționale din Nojorid își desfășurau activitatea la începutul anului 2015, 39 de cadre didactice (15,4% în învățământul preșcolar și 84,6% în învățământul preuniversitar).

La un cadru didactic, în comuna Nojorid, revin 11,15 elevi. Nivelul de solicitare a cadrelor didactice din comuna Nojorid era mai ridicat în 2015 în învățământul preșcolar unde numărul mediu de elevi pe cadru didactic este de 18 persoane.

Infrastructură și dotări educaționale

Structurile și unitățile de învățământ din Nojorid cuprindeau un număr de 8 săli de clasă, 5 laboratoare școlare, 3 terenuri de sport și 60 PC-uri la începutul lui 2015.

Cu excepția PC-urilor, în cazul altor elemente de infrastructură școlară nu putem vorbi de suprasolicitare în anul 2015. La o sală de clasă revin în medie 40 elevi, la un laborator școlar 65 de elevi, iar la un teren de sport 109 elevi. Numărul mediu de elevi raportat la numărul de PC-uri este de 5,45 persoane.

Cultură

Potrivit datelor furnizate de primăria comunei Nojorid, la începutul anului 2015 în comună funcționau 2 biblioteci, dintre care una este publică.

În vederea susținerii activităților culturale, la nivel local funcționează 5 cămine culturale amplasate în sate diferite.

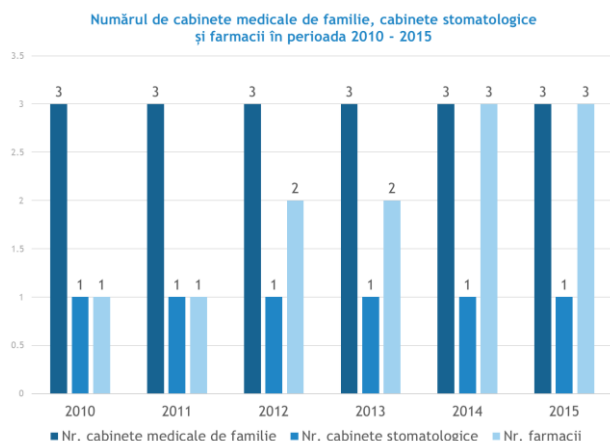
În ceea ce privește obiectivele cultural-istorice, pe lista monumentelor istorice realizată de Ministerul Culturii și Cultelor și Institutul Național al Monumentelor Istorice sunt cuprinse mai multe obiective din comuna Nojorid, precum: Situl arheologic de la Livada de Bihor "Între răchitișuri", Situl arheologic de la Livada de Bihor "Cuptoriște", Situl arheologic de la Nojorid, punct "Turceana" (datează din sec. XIII - XIV Epoca medievală), Ruine biserică sat Nojorid (datează din sec. XIII - XIV Epoca medieval timpurie), Biserica de lemn "Sf. Dumitru" din sat Păușa (datează din secolul XVIII) și mai multe așezări și necropole.

Biserica de lemn "Sf. Dumitru" din sat Păușa este compusă din pronaos, naos și absida trapezoidală a altarului. De remarcat bolta semicirculară a naosului, pictat[pe fond albastru cu motive fitomorfe de culoare galbenă. Una din icoanele iconostasului, "Arhanghelul Mihail" datează din anul 1838, fiind amplasată pe latura lungă din dreapta.

Sănătate

Unități sanitare

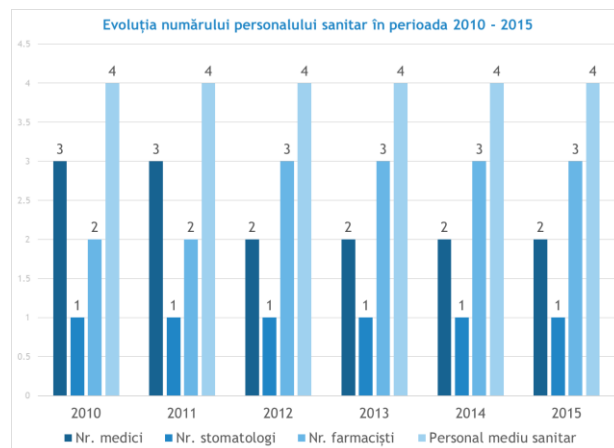
Situația sistemului medical din comuna Nojorid nu se deosebește de cea a altor localități rurale din Zona Metropolitană Oradea. Potrivit Primăriei comunei, în anul 2015 funcționau 3 cabinete medicale de familie, 1 cabinet stomatologic și 3 farmacii și puncte farmaceutice. Din cauza lipsei cabinetelor medicale de specialitate, a policlinicilor și laboratoarelor medicale, populația din Nojorid apelează la serviciile medicale furnizate în localitățile învecinate (în speță, municipiul Oradea).

În 2015 la 10.000 de locuitori revin 5,7 cabinete medicale de familie, 1,9 cabinete stomatologice și 3,8 farmacii și puncte farmaceutice. Astfel, putem afirma că una din problemele sistemului sanitar din Nojorid este insuficiența infrastructurii specifice. Această problemă devine cu atât mai stringentă în contextul în care comuna are mai multe sate componente, destul de dispersate în teritoriu.

Personal medical

Potrivit primăriei, în anul 2015 personalul medical din comuna Nojorid cuprindea 2 medici (ambii medici de familie), 1 stomatolog, 3 farmaciști și 4 persoane angajate ca personal mediu sanitar.

Astfel, pe lângă insuficiența infrastructurii medicale, comuna Nojorid se confruntă cu o insuficiență acută de personal de specialitate. La 10.000 de locuitori, în Nojorid revin 3,8 medici de familie, 1,9 stomatologi, 5,7 farmaciști și 7,6 persoane angajate ca personal mediu sanitar la începutul anului 2015.

Asistență socială

În ceea ce privește numărul de pensionari, conform Casei Județene de Pensii, în anul 2015 numărul acestora era de 1.166 persoane (22,1% din populația după domiciliu), în ușoară scădere față de anul anterior.

Conform Primăriei Nojorid, numărul de beneficiari de ajutor social la începutul lui 2015 a fost de 43 persoane, în scădere față de 2010 (45 persoane).

Potrivit primăriei, din comuna Nojorid a fost primită o sesizare privind situații de abuz și neglijență a copilului în 2015.

Salubritate

Populația din comuna Nojorid beneficiază de servicii de salubritate, operatorul de salubritate care operează pre colectarea, colectarea și transportul deșeurilor municipale, inclusiv al deșeurilor toxice periculoase din deșeuri menajere, cu excepția celor cu regim special fiind Compania Reosal S.A. (în baza Contractului de delegare a gestiunii serviciului de a comunelor Biharia,

Borș, Cetariu, Oșorhei, Paleu, Sînmartin, Sălard, Toboliu).

Conform datelor furnizate de compania Reosal, cantitatea totală de deșeuri colectată de operatorul de salubritate pe parcursul anului 2014 a fost de 1.236,71 tone, în creștere continuă față de anii precedenți. Media de deșeuri colectate pe cap de locuitor a fost de 239,5 kg.

Asemenea altor localități din ZMO, deșeurile colectate din comuna Nojorid sunt depozitate la centrul ecologic de deșeuri din municipiul Oradea, care este primul depozit de acest gen din regiune. Depozitul a fost realizat în cadrul unui parteneriat public privat, operatorul fiind S.C. Ecobihor S.R.L. Oradea. Capacitatea proiectată estimată a depozitului este de 3.800.000 m³, centrul urmând a asigura depozitarea deșeurilor din județul Bihor până în anul 2025.

Situații de urgență

Cele mai apropiate subunități ale Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Crișana” Bihor sunt Detașamentul 1 Pompieri Oradea, Detașamentul 2 Pompieri Oradea și Garda de Intervenție 1 Mai.

În cadrul Detașamentului 1 Pompieri Oradea funcționează, începând cu anul 1993, Serviciul Mobil de Urgență Reanimare și Descarcerare (SMURD). Totodată, începând cu anul 2005 a fost înființată și o grupă de salvatori de la înec.

Siguranță și ordine publică

Conform Institutului Național de Statistică, la nivelul județului Bihor, rata infracționalității a fost în scădere în ultimii ani, de la 1.290 infracțiuni/100.000 locuitori înregistrate în anul 2010, ajungându-se la 944 infracțiuni la 100.000 locuitori în anul 2013. Pe de altă parte, în acest interval, rata criminalității a urmat un trend ascendent, ajungând de la 1.230 persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori în anul 2010 la 1.234 persoane condamnate definitiv în anul 2013, după ce în anul 2012 au fost condamnate definitiv 1.558 persoane.

Principala instituție responsabilă de asigurarea serviciilor de siguranță și ordine publică în comuna Nojorid este Poliția Rurală Nojorid, aflată în rândul posturilor de poliție arondate Poliției Municipiului Oradea

Transport public

Transportul de călători la nivelul comunei Nojorid este asigurat de doi operatori privați Privat: S.C. Belmondo S.R.L și S.C. Tesan S.R.L. Aceste companii asigură conexiunea comunei cu reședința județului Bihor, dar și conexiunea unei părți din satele componente.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
Educație - Numărul scăzut de elevi ce revin la o sală de clasă; Cultură - Existența unui număr mare de cămine culturale, amplasate în sate diferite din cadrul comunei; - Funcționarea unui număr de două biblioteci; - Existența unor obiective culturale de importanță deosebită (situri arheologice, așezări, monumente istorice etc.); - Eterogenitatea etnică a populației din comună, care a menținut o cultură locală cu tradiții remarcate la nivel transfrontalier; Asistență socială - Scăderea numărului de beneficiari de ajutor social; Salubritate - Furnizarea serviciului de salubritate în baza delegării către S.C. Compania Reosol S.A.; - Existența infrastructurii necesare în vederea colectării selective a deșeurilor; - Deținerea de către operatorul de salubritate de echipamente relativ noi și moderne.	Educație - Suprasolicitarea cadrelor didactice din învățământul preșcolar (număr ridicat de elevi/cadru didactic); - Insuficiența laboratoarelor și PC-urilor din unitățile și structurile de învățământ, în raport cu populația școlară; Cultură - Slaba promovare a patrimoniului cultural local; - Numărul scăzut de manifestări cultural-artistice care pot avea un impact turistic asupra comunei; Sănătate - Lipsa unor unități sanitare de specialitate (cabinete de specialitate, laboratoare medicale), motiv pentru care populația apelează la serviciile medicale din alte localități; - Insuficiența cabinetelor medicale de familie și a cabinetelor stomatologice în raport cu volumul demografic; - Numărul redus al personalului medical din comună; Asistență socială - Existența unei sesizări privind posibile cazuri de abuzuri și neglijență a copilului în anul 2015; - Lipsa ONG-urilor cu profil social; - Lipsa furnizorilor publici de servicii sociale; Salubritate - Receptivitatea scăzută a populației vis-à-vis de colectarea selectivă a deșeurilor; - Recuperarea materială și energetică redusă a deșeurilor, principala modalitate de eliminare a acestora fiind depozitarea;
Oportunități	Amenințări
Educație - Posibilitatea accesării fondurilor structurale sau fondurilor guvernamentale în vederea dezvoltării unităților de învățământ; - Posibilitatea dezvoltării de parteneriate între instituțiile educaționale din comună și alte unități din țară și străinătate; - Înființarea unui program de tip „After school”; Cultură - Dezvoltarea infrastructurii culturale (înființare de muzee, cămine culturale, etc.); - Îmbunătățirea promovării evenimentelor și patrimoniului cultural din comună; - Posibilitatea accesării fondurilor europene nerambursabile pentru activități culturale;	Educație - Slaba motivare a cadrelor didactice poate duce la plecarea profesorilor bine pregătiți din sistem; - Modificările repetate ale legislației în vigoare pot duce la scăderea performanțelor școlare; - Incapacitatea susținerii co-finanțării proiectelor de dezvoltare a infrastructurii educaționale. Cultură - Scăderea interesului populației pentru cultură; - Lipsa interesului tinerilor pentru menținerea tradițiilor și obiceiurilor din comună; - Practicarea turismului nedurabil, aspect ce poate duce la degradarea patrimoniului cultural; - Fonduri europene limitate (fiind insuficiente la nivelul necesităților);

- Adaptarea fondului de carte la noua tehnologie (achiziționarea de documente pe suport electronic);

Sănătate

- Existența fondurilor europene pentru înființarea, reabilitarea și dotarea corespunzătoare a structurilor sanitare;
- Implementarea unor campanii de educare a populației cu privire la domeniul sănătății;

Asistență socială

- Posibilitatea accesării fondurilor structurale europene;
- Dezvoltarea voluntariatului și a spiritului civic;
- Existența structurilor consultative în care reprezentanții principalilor instituții (medic, preot, polițist, etc.) de la nivel local pot dezvolta componenta voluntară;
- Existența cadrului legislativ ce creează facilități pentru mediul economic ce angajează persoane din grupurile vulnerabile în vederea integrării acestora în societate;

Salubritate

- Implementarea de campanii de conștientizare a populației privind beneficiile colectării selective a deșeurilor;

Alte servicii publice

- Implementarea de sisteme de supraveghere video în spațiile publice care înregistrează rate ale infracționalității ridicate;
- Crearea unui serviciu de transport public la nivelul întregii Zone Metropolitane Oradea, care să deservească și populația din comuna Nojorid.

Sănătate

- Migrarea cadrelor medicale în străinătate ca urmare a nivelului salarial scăzut;
- Efectele negative ale accentuării fenomenului de îmbătrânire și îmbolnăvire a populației;
- Posibilitățile limitate ale autorităților publice locale de susținere financiară a investițiilor;

Asistență socială

- Creșterea numărului de persoane asistate social ca urmare a crizei economice;
- Plecarea personalului specializat din sistem ca urmare a salarizării nemotivante;
- Lipsa ofertelor de muncă pentru grupurile vulnerabile;
- Capacitatea redusă a instituțiilor publice de a cofinanța proiecte sociale;

Salubritate

- Incapacitatea financiară a agenților economici de a implementa rețele proprii de valorificare energetică și materială a deșeurilor (co-procesare, reciclare, reutilizare);

Alte servicii publice

- Creșterea ratei infracționalității în comună pe fondul dificultăților financiare întâmpinate de populație.

1.2.6. Dezvoltare economică

Demografia unităților locale active

Numărul unităților locale active

În județul Bihor, în anul 2013, figurau 16.763 unități locale active, reprezentând 23,9% din unitățile locale active de la nivelul Regiunii Nord-Vest, fiind al doilea județ din regiune, după județul Cluj. Din totalitatea unităților locale active din județul Bihor, 86,9% sunt microîntreprinderi (0-9 salariați), 11% întreprinderi mici (10-49 salariați), 1,8% întreprinderi mijlocii (50-249 salariați) și 0,3% întreprinderi mari (250 salariați și peste).

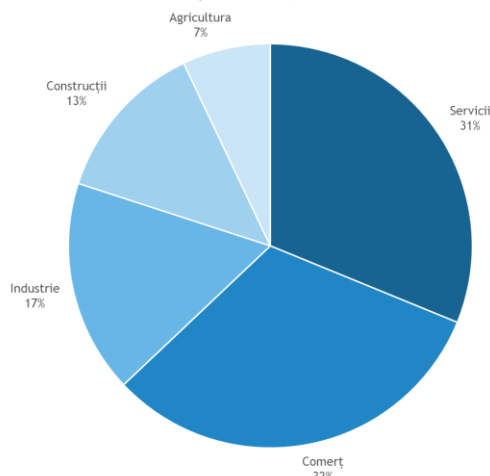
În comuna Nojorid au fost active 170 de unități locale, în anul 2013, reprezentând 1,47% din unitățile locale active din Zona Metropolitană și 10,8% din unitățile locale active din mediul rural al acesteia.

Raportat la populația de la 1 ian 2013, densitatea întreprinderilor este de 33,4‰ la nivelul comunei Nojorid, de 42,1 întreprinderi/1.000 locuitori la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și de 44,5 întreprinderi/1.000 locuitori în municipiul Oradea, valori superioare celei înregistrate la nivelul Regiunii Nord Vest (24,7‰) și la nivelul național (22,3 întreprinderi la 1.000 locuitori).

În anul 2013, sectorul serviciilor cuprinde 40,3% din totalul unităților locale active la nivel județean, fiind urmat, în funcție de ponderea firmelor care activează în cadrul respectivului sector, de: comerț (34,9%), industrie (12,0%), construcții (9,1%) și agricultură (3,8%) și din totalul unităților locale active.

Cele mai multe unități locale active din comuna Nojorid erau concentrate în 2013 în sectorul comerțului (31,8%) și cel al serviciilor (31,2%). Unitățile locale active din industrie reprezintă 17,1%, cele din construcții 12,9% și cele din agricultură 7,1%.

Numar de unități locale active pe sectoare în anul 2013

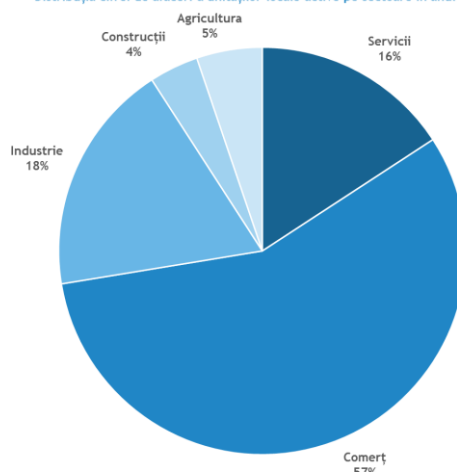

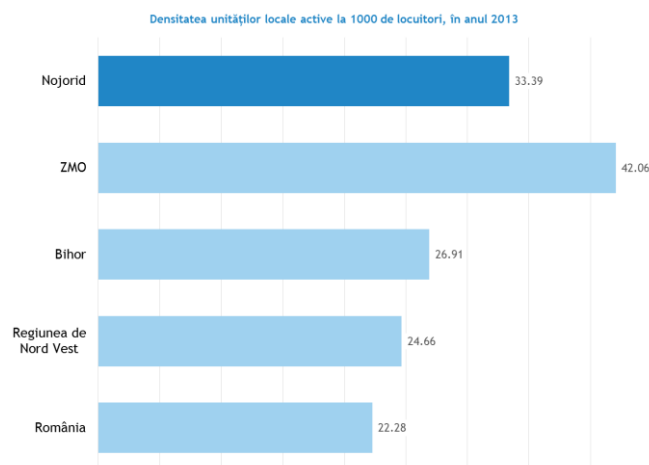
Cifra de afaceri a unităților locale active

Cifra de afaceri realizată în 2013 de către unitățile locale active din județul Bihor a totalizat 26.834 milioane RON, reprezentând aproximativ o pătrime din totalul regional.

În anul 2013, din cifra de afaceri realizată la nivel județean, 81,1% se datorează unităților locale active din Zona Metropolitană Oradea.

Distribuția cifrei de afaceri a unităților locale active pe sectoare în anul 2013

În același an, unitățile locale active din comuna Nojorid au realizat 221,1 milioane RON, adică 1% din cifra de afaceri realizată la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și 0,82% din cifra de afaceri realizată de unitățile locale active din județul Bihor.

Atât la nivelul Zonei Metropolitane Oradea, cât și la nivel județean, regional și național, unitățile locale active din comerț realizează cea mai ridicată cifră de afaceri, acestea fiind urmate de unitățile locale active din industrie. În comuna Nojorid, principalele sectoare economice, după cifra de afaceri a unităților locale active, sunt reprezentate de comerț (56,6%), industrie (18,5%) și servicii (15,8%).

Activitățile economice care au realizat cea mai însemnată cifră de afaceri la nivelul unităților locale active din comuna Nojorid au fost reprezentate de Comerț (125 mil. lei RON), Transport și depozitare (34,9 mil. lei RON), Industria prelucrătoare (40,8 mil. lei RON), Agricultură (11,5) și Construcții (8,7 mil. lei RON).

Forța de muncă

Resursele de muncă

Resursele de muncă din județul Bihor în 2013 erau de 375,9 mii persoane, înregistrând o creștere continuă în ultimii ani. Astfel, față de anul 2010 resursele de muncă de la nivelul județului au crescut cu 0,9% (+3,5 mii persoane).

Populația ocupată civilă din județul Bihor la nivelul anului 2013 era de 266,4 mii persoane. Populația ocupată civilă la nivelul județului Bihor a cunoscut o evoluție sinuoasă în perioada 2010-2013. Astfel, populația ocupată civilă din anul 2011 înregistra o mică scădere față de anul 2010, după care a înregistrat o creștere și iar o scădere, menținându-se însă peste nivelul din 2010.

Rata de ocupare a resurselor de muncă pentru județul Bihor în 2013 era de 70,9%, semnificativ mai ridicată față de cea înregistrată la nivelul Regiunii Nord Vest (66,9%) și față de nivelul național (60,9%). Totuși, în comparație cu anul 2010, se înregistrează o reducere a ratei de ocupare, involuție opusă cu cele de la nivel regional și național.

De altfel, pe întreaga perioadă analizată rata de ocupare a resurselor de muncă din județul Bihor se menține superioară celei de la nivel regional și național.

Salariați

La nivelul anului 2013, numărul mediu al salariaților din județul Bihor a fost de 145.910 persoane, reprezentând aproximativ 24,7% din numărul salariaților înregistrat la nivel regional și 3,3% din numărul salariaților de la nivel național.

Numărul mediu al salariaților din comuna Nojorid a fost de 1.049 persoane în anul 2013, cu 1,5% mai mult decât în anul anterior. Față de situația existentă în anul 2010, numărul mediu al salariaților a crescut cu 124 persoane (+13,4%). Această creștere procentuală este opusă evoluției numărului mediu al salariaților de la nivel județean (-0,4%), și superioară celei de la nivel regional (3,1%) și național (1,5%).

Numărul mediu al salariaților din comuna Nojorid reprezintă 1,1% din totalul salariaților din Zona Metropolitană Oradea.

Câștigul salarial mediu net lunar

În anul 2013, câștigul salarial mediu net lunar în județul Bihor a fost de 1.155 lei, mai scăzut decât cel înregistrat la nivelul Regiunii Nord Vest cu 13,9%. Raportat la salariul mediu net de la nivel național, cel

înregistrat la nivelul județului Bihor reprezenta aproximativ 73,1%.

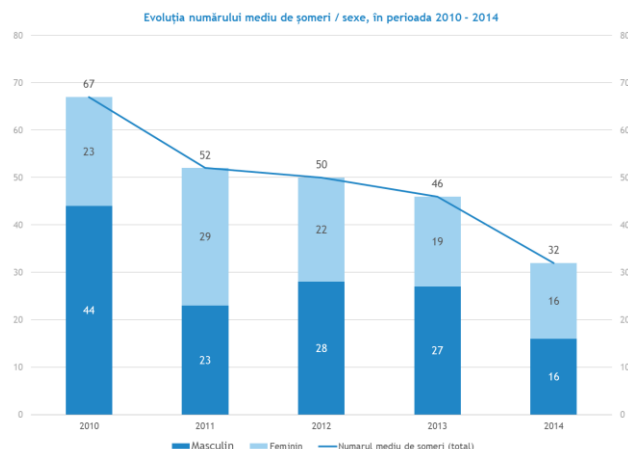
Ca evoluție, se înregistrează o tendință de accentuare a decalajelor dintre salariul mediu net lunar la nivelul județului Bihor și cel de la nivel regional și, mai ales, național.

Numărul șomerilor

La nivelul anului 2013, rata șomajului în județul Bihor a fost de 3,7%, inferioară celei de la nivel regional (4,1%) și național (5,7%). De altfel, rata șomajului la nivelul județului Bihor înregistrează, în ultimii ani, valori semnificativ mai reduse decât cele de la nivel regional și, în special, național.

La începutul anului 2015, în comuna Nojorid erau înregistrați 41 șomeri, reprezentând 1,8% din șomerii din Zona Metropolitană Oradea. Aceștia sunt în creștere față de anul precedent cu 28,1%.

Din totalul șomerilor din comuna Nojorid, 53,7% sunt de sex masculin și 46,3% sunt de sex feminin. Scăderea numărului de șomeri a fost mai accentuată în rândul celor de sex masculin (-50% în 2015 față de 2010), decât în rândul șomerilor de sex feminin (-17,4% în 2015, față de 2010).

Agricultură

Calitatea solurilor

Solul este o materie complexă din punct de vedere al compoziției minerale, organice și organo-minerale, reprezintă sursa principală de aprovizionare a plantelor cu elemente nutritive, asigurând perpetuarea florei și faunei în numeroase lanțuri trofice. Este constituit din punct de vedere fizic, din particule solide, apă și aer. Acestea împreună cu depunerile de natură organică și anorganică pe sol conduc la accelerarea proceselor fizico-chimice care au loc la nivelul solului în mod continuu.

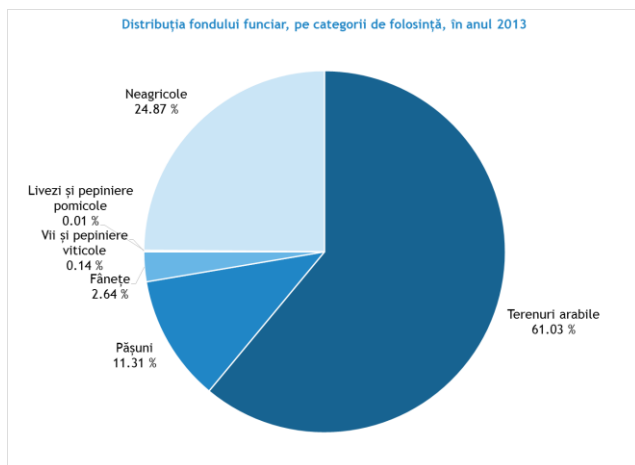
Terenurile agricole ale județului Bihor sunt acoperite cu o varietate mare de tipuri de sol. Predomină solurile luvice și luvisolurile, reprezentând 105.602 Ha, adică o suprafață de 29,07%, urmând în ordine descrescândă de brune eumezobazice, soluri aluviale, brune argiloiluviale, cernoziomuri, etc. Cele mai mici suprafețe sunt reprezentate de planosoluri, reprezentând 390 Ha, solurile brun roșcate 320 Ha și brun roșcate luvice 279 Ha.

Solurile din zona Metropolitană Oradea se înscriu în categoria solurilor cu clase de bonitate ridicate, fiind favorabile agriculturii.

Repartiția terenurilor agricole

Cea mai mare parte a suprafeței comunei Nojorid este ocupată de terenurile agricole (75,1% din suprafața totală), utilizate în principal pentru cultivarea porumbului, grâului, leguminoaselor de câmp și plantelor de nutreț.

Terenurile neagricole ocupa în 2013 o suprafață de 3.123 ha, reprezentând 24,9% din totalul fondului funciar.

Județul Bihor se remarcă prin potențialul agricol, având o productivitate medie la hectar a principalelor culturi ridicată comparativ cu nivelul regional și național. De asemenea, Zona Metropolitană Oradea poate fi caracterizată de același potențial agricol.

Până în iulie 2015 erau înscrise 15 grupuri de producători de produse agricole vegetale și animale la nivelul județului Bihor, din care 10 în Zona Metropolitană Oradea. La nivelul comunei Nojorid nu funcționează niciun grup de producători.

Zootehnie

Pășunile și fânețele din comuna Nojorid în anul 2013 reprezintă 13,9% din suprafața totală a comunei și 18,6% din suprafața agricolă.

Conform datelor Institutului Național de Statistică, efectivul de animale din județul Bihor în 2013 era de 4.494.977 capete. Dintre acestea au fost înregistrate 151.533 bovine (3,4%), 207.801 porcine (4,6%), 409.723 ovine (9,1%), 28.435 caprine (0,6%), 22.141 cabaline (0,5%), 3.620.933 păsări (80,6%), 35.027 familii de albine (0,8%) și 19.384 iepuri (0,4%).

Pomicultură

În 2013 în Zona Metropolitană Oradea se regăseau 28,8% din suprafețele cu livezi și pepiniere pomicele din județul Bihor. Din localitățile componente Zonei Metropolitane se disting municipiul Oradea și comuna

Paleu, care dețin 96,8% din terenurile ocupate de livezi și pepiniere pomicele din arealul studiat.

În județul Bihor, principalele livezi sunt cele de prune, mere, pere, piersici și nectarine, caise și vișine, caise și zarzăre și nuci.

Piscicultura

Rețeaua hidrografică și condițiile climatice ale județului Bihor oferă posibilitatea dezvoltării sectorului piscicol.

La nivelul comunei Nojorid în anul 2015 exista 3 amenajări piscicole, conform datelor furnizate de primăria comunei. Amenajările piscicole din zonă sunt populate în special cu crap, dar se mai găsesc: caras, fitofag, novac, știucă și somn.

Industrie și construcții

Industrie

Situarea favorabilă pe granița de vest, dezvoltarea industrială a zonei, o infrastructură bine dezvoltată precum și forța de muncă disponibilă și calificată în ramuri diverse sunt atribute specifice județului Bihor. Principalele ramuri industriale ale județului Bihor sunt: Industria extractivă și prelucrarea țițeiului, industria pielăriei și încălțămintei, industria mobilei, industria chimică, industria confecțiilor, industria materialelor de construcții, industria construcțiilor, industria alimentară etc.

Sectorul industrial a avut în anul 2012 o contribuție de 29,5% (3.424,2 mil. lei) în valoarea adăugată brută realizată în județul Bihor. Comparativ cu anul anterior, valoarea adăugată brută din industrie la nivel județean aproape a scăzut (cu 583,1 mil. lei), la fel ca și ponderea sa (de la 35,57% la 29,5%). Astfel, industria și-a pierdut locul de conducere în calsamentul sectoarelor economice din județul Bihor în detrimentul transportului, depozitării și comunicațiilor (32,2%), urmată fiind de comerț (22,3% din VAB Bihor în 2012), construcții (8,7%) și agricultură, vânătoare și silvicultură (7,2%).

În anul 2013, în județul Bihor au fost înregistrate 2.006 unități locale active în industrie, acestea realizând o cifră de afaceri de 9.176 mil. lei. În același an, în Zona Metropolitană Oradea funcționau 61,2% din unitățile locale active la nivel de județ, totalizând 67,3% din cifra de afaceri județeană la nivelul sectorului industrial.

Cele 29 unități locale active din sectorul industrie din comuna Nojorid au realizat în anul 2013 o cifră de afaceri de 40,8 milioane lei, reprezentând doar 0,7% din cifra de afaceri din sectorul industrial a unităților locale active din Zona Metropolitană Oradea.

Construcții

Sectorul de construcții este unul din sectoarele importante ale economiei județului Bihor, în anul 2012 având o contribuție de 8,7% în valoarea adăugată brută.

În sectorul de construcții au fost înregistrate 1.524 unități locale active, care au realizat o cifră de afaceri de 1.524 milioane lei, la nivel județean în anul 2013. În Zona Metropolitană Oradea funcționau 67,2% din unitățile locale active din județ, realizând 76,1% din cifra de afaceri județeană în cadrul sectorului de comerț.

Comuna Nojorid deținea în anul 2013, 22 unități locale active în sectorul construcții, reprezentând doar 2,1% din întreprinderile din acest sector de la nivel zonal. Cifra de afaceri înregistrată a acestora a fost de 8,7 milioane lei, adică 0,7% din cifra de afaceri a unităților locale active din construcții din ZMO.

Evoluția sectorului de construcții a cunoscut o decădere, atât la nivel național cât și județean, ca urmare a crizei economice. Restrângerea acestei activități economice se poate observa prin analiza autorizațiilor de construcții eliberate la nivel local.

În comuna Nojorid activitatea de construcții a fost foarte bună, în intervalul 2011-2015 fiind eliberate 303 autorizații de construcție pentru clădiri rezidențiale exclusiv comunități. În anul 2014 au fost emise 56 de autorizații de construcție în comună.

Comerț și servicii

Comerț

Așa cum a fost prezentat mai sus, sectorul comerțului este cel de-al doilea sector economic din cadrul județului, având o contribuție de 22,3% (2.589,5 mii lei) în Valoarea adăugată brută județeană din anul 2012.

În sectorul de comerț au fost înregistrate 5.844 unități locale active, care au realizat o cifră de afaceri de 11.389 milioane lei, la nivel județean în anul 2013. În Zona Metropolitană Oradea au fost 69,6% din unitățile locale active și au realizat 86% din cifra de afaceri județeană în cadrul sectorului de comerț.

În anul 2013 în comuna Nojorid erau înregistrare 54 unități locale active în comerț, reprezentând 1,3% din totalul Zonei Metropolitane Oradea. Acestea au realizat o cifră de afaceri de 125 mil. lei, adică 1,3% din cofra de afaceri din sectorul comerț al Zonei Metropolitane Oradea.

Servicii

În anul 2013 numărul unităților locale active din servicii de la nivelul județului Bihor a fost de 6.748 unități, acestea realizând o cifră de afaceri de 4.744 milioane lei. Unitățile locale active din sectorul serviciilor din Zona Metropolitană Oradea reprezintă 74,0% din totalul din județ, iar cifra de afaceri a acestora deține o pondere de 85,1%.

În comuna Nojorid au fost înregistrate 1,1% din unitățile locale active din Zona Metropolitană Oradea din sectorul serviciilor (53 unități locale active), acestea realizând 0,9% din cifra de afaceri de la nivelul zonei în anul 2013.

Structuri de sprijin al afacerilor

Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Bihor

Este o organizație independentă, neguvernamentală și non-profit, care sprijină înființarea și dezvoltarea afacerilor în județul Bihor, punând la dispoziția celor interesați o gamă largă de servicii specializate: asistență pentru înființarea unei afaceri și întocmirea documentației necesare; informații referitoare la surse de finanțare a afacerilor și la modul de accesare a acestora; întocmirea de planuri de afaceri, studii de piață, planuri de marketing, proiecte pentru obținerea de finanțări nerambursabile și rambursabile; promovarea potențialului economic al firmelor din județ pe piața națională și internațională; găsirea de parteneri de afaceri și medierea contactelor de afaceri; informații referitoare la firmele din județ; eliberarea de certificate de origine a mărfurilor, a certificatelor de forță majoră, vizarea facturilor și a altor documente comerciale; eliberarea de recomandări și certificate de bonitate; consultanță de afaceri, financiar-contabilă, juridică; asistență juridică la încheierea și derularea contractelor comerciale; organizarea de târguri și expoziții, misiuni economice, parteneriate de afaceri, în țară și în străinătate; programe de pregătire profesională, programe de instruire în domeniul afacerilor, seminarii; acces la biblioteca instituției; arbitraj comercial; înscrierea gajurilor în arhiva electronică de garanții reale mobiliare.

Oficiul Registrului Comerțului Bihor

Oficiul Registrului Comerțului este instituția abilitată de lege să efectueze înregistrarea firmelor în județul Bihor. Pe lângă activitatea de înregistrare propriu-zisă, această instituție oferă și servicii de consiliere pentru înființarea unei afaceri, de întocmire a actelor necesare și reprezentare în fața instanțelor competente să autorizeze înființarea firmei, precum și de obținere a avizelor necesare desfășurării activității.

Etapele ce trebuie parcurse pentru înființarea unei afaceri sunt: rezervarea denumirii; întocmirea actului constitutiv; alcătuirea dosarului de înmatriculare; obținerea avizelor; înmatricularea societății.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord Vest - Biroul Județean Bihor

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest acționează în județul Bihor prin intermediul Biroului Județean, în scopul implementării la nivel local a politicii de dezvoltare regională.

Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, organism executiv al Consiliului pentru Dezvoltare Regională, prin competențele sale de planificare strategică este forța motrice a dezvoltării durabile a regiunii.

Agenția susține dezvoltarea și interesele de dezvoltare ale comunităților locale, fiind puntea de legătură între acestea, autoritățile naționale și instituțiile europene relevante.

Agenția urmărește implementarea politicilor de coeziune economică și socială la nivelul regiunii, promovează și implementează programe de dezvoltare și asigură serviciile necesare comunităților și investitorilor pentru maximizarea beneficiilor economice și sociale la nivelul regiunii.

Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor

Agenția pentru ocuparea forței de muncă oferă angajatorilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă următoarele servicii: măsuri pentru stimularea ocupării forței de muncă prin creșterea șanselor de ocupare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; măsuri pentru stimularea angajatorilor în vederea încadrării în muncă a șomerilor și crearea de noi locuri de muncă.

Federația Patronilor Bihor

Federația Patronilor Bihor este o organizație non-guvernamentală, apolitică, non profit, înființată în anul 1991, cu statut și personalitate juridică proprie. Scopul Federației este sprijinirea inițiativei particulare și reprezentarea intereselor oamenilor de afaceri din județul Bihor.

Federația Patronilor Bihor este cea mai veche organizație patronală județeană din țară.

Principalul rol asumat este de a veni în întâmpinarea problemelor generale și punctuale ale firmelor bihorene și de a ajuta la soluționarea lor. Acționează în direcții pe care le-au considerat

prioritare pentru mediul economic și pentru interesele membrilor.

În vederea sprijinirii dezvoltării sectorului de afaceri, Federația Patronilor Bihor colaborează cu organizații similare din țară și din străinătate, precum și cu un număr însemnat de organizații și instituții finanțatoare.

Asociația Firmelor Bihorene

Este o organizație patronală care își propune să reprezinte în mod real cele peste 30.000 de societăți comerciale active din județul Bihor.

La inițiativa înființării AFB au subscris, ca membri fondatori, managerii celor mai importante 50 de firme din județul Bihor.

Printre obiectivele strategice urmărite de AFB:

- Dezvoltarea și promovarea culturii antreprenoriale
- Satisfacerea necesităților specifice activității societăților comerciale și a întreprinzătorilor independenți prin activități de reprezentare, asistență, consultanță și instruire
- Crearea unui mediu favorabil activităților economice private și stimulativ pentru investițiile autohtone și străine
- Sprijinirea consolidării și dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii
- Creșterea competitivității mediului de afaceri prin stimularea accesului la inovație și cercetare
- Dezvoltarea întreprinderilor private în concordanță cu principiile dezvoltării durabile
- Dezvoltarea capitalului uman în economie
- Modernizarea rolului autorităților administrației publice centrale și locale, în sensul orientării către organizații, firme și cetățeni și creșterii eficienței activității.

Asociația pentru Promovarea Turismului din Oradea și regiune

Membrii fondatori sunt S.C. Eurobusiness Parc S.A., Societatea Lotus Center, Societatea Calipso S.A.- Double Tree by Hilton Oradea, Societatea Aba Turism S.A. Ramada Oradea, Societatea Continental Forum Oradea S.A., Societatea Aqua President S.R.L. și Societatea Turism Felix S.A.

Această asociație a fost constituită în scopul promovării și dezvoltării turismului din Oradea și din regiune. Obiectivele asociației se regăsesc în scopul stimulării și sprijinirii dezvoltării locale, regionale și naționale prin inițiative, activități și măsuri care să crească numărul de turiști, să dezvolte și să promoveze turismul din Oradea și din regiune, în totalitatea diversității sale, atât în țară, cât și în străinătate, precum și să realizeze sau să acorde suportul necesar elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare a turismului local, regional și național ținând cont de principiile turismului durabil.

Școala profesională EuroBusiness Oradea

Membrii fondatori sunt Primăria Municipiului Oradea, SC EurobusinessParc Oradea SA, Inspectoratul Școlar Județean Bihor, Colegii Tehnice, parteneri media și companiile private, care reprezintă cei mai mari angajatori pe piața forței de muncă locală.

Această inițiativă are ca și scop crearea unui cadru optim pentru susținerea învățământului profesional și a performanței în învățământul preuniversitar din județul Bihor.

În mod specific, acest parteneriat urmărește pregătirea forței de muncă locale în conformitate cu cerințele mediului de afaceri, fiind în mare măsură, dedicat pregătirii elevilor în meseriile și calificările profesionale cerute de marii angajatori localizați în Parcurile Industriale și municipiul Oradea.

Misiunea asumată urmărește pregătirea elevilor capabili de performanță prin activități extrașcolare în cadrul grupelor de excelență în concordanță cu standardele Uniunii Europene și a specificului societății românești; și promovarea învățământului profesional și creșterea atractivității acestuia în rândul elevilor cu pregătire medie.

Activitățile urmărite la nivelul învățământului profesional sunt:

- Elaborarea de materiale didactice, manuale și adaptarea curriculari școlare la cerințele reale ale mediului de producție privat;
- Asigurarea accesului elevilor la practica în cadrul companiilor;
- Organizarea unor campanii media, apariții TV, comunicate de presă, film de promovare etc.
- Preselecția și evaluarea elevilor înscriși, în vederea selectării bursierilor;

- Susținerea financiară a profesorilor, maștrilor și tutorilor de practică din cadrul companiilor, prin acordarea de bonificații trimestriale;
- Dezvoltarea activității educaționale și de pregătire profesională prin organizarea de colocvii, dezbateri, conferințe, cursuri, tabere și vize la companii din străinătate, inclusiv prin intermediul unor programe externe;
- Sprijin pentru organizarea, derularea, premierea elevilor participanți la olimpiadele și concursurile școlare, precum și pentru deplasarea lor la olimpiade și concursuri școlare în condiții de confort;
- Editarea, tipărirea de materiale și publicații care au legătura cu preocupările cadrelor didactice pentru specialitate sau metodică predării disciplinei.

Idea centrului de excelență se bazează pe susținerea activității didactice de performanță la toate disciplinele, asigurarea unui cadru organizat pentru realizarea unui schimb de experiență eficient, modern și racordat la cerințele societății moderne; promovarea comunicării și colaborării între profesorii care obțin performanțe cu elevii, a schimbului de experiență și idei; sincronizarea realităților curriculumului și practicii școlare din învățământul preuniversitar cu cerințele mediului universitar.

Fundația pentru Protejarea Monumentelor Istorice din Județul Bihor

Este o organizație neguvernamentală, cu scop nonprofit și nepatrimonial și fără caracter politic, având ca fondatori Consiliul Local Oradea și Consiliul Județean Bihor.

Obiectivele principale ale Fundației sunt legate atât de elaborarea și punerea în practică a programelor speciale de prevenire a degradării monumentelor din municipiu și județul Bihor, cât și de derularea activității de execuție a unor lucrări de protejare, conservare, restaurare, respectiv de promovare a monumentelor istorice, de artă, de arhitectură și urbanistice a zonelor de protecție și a ansamblurilor istorice.

Scopul Fundației:

- asigură protecția monumentelor istorice, a zonelor de protecție ale acestora și a zonelor construite protejate (ansambluri urbane, etc), aflate în domeniul public și

privat al unităților administrativ - teritoriale din județul Bihor;

- colaborează cu compartimentele specializate ale altor autorități ale administrației publice locale, în cazul în care monumentele istorice zonele de protecție a acestora se află pe teritoriul mai multor unități administrativ teritoriale;

- elaborează și asigură programe speciale de prevenire a degradării monumentelor istorice și a zonelor de protecție a acestora din județul Bihor, cu respectarea avizului emis de către Ministerul Culturii și Cultelor sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor;

- inițiază, realizează și derulează activități de execuție a unor lucrări de reconstrucție, conservare, restaurare, promovare a monumentelor istorice, de artă, de arhitectură și urbanistice a zonelor de protecție a acestora precum și a zonelor protejate (ansambluri urbane, etc), existente în municipiul Oradea și județul Bihor;

- realizează valorificarea de materiale de promovare a monumentelor istorice de artă, de arhitectură și urbanistice a zonelor de protecție a acestora, precum și a zonelor construite protejate (ansambluri urbane, etc), existente în municipiul Oradea și județul Bihor;

- participă la finanțarea lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, a zonelor de protecție a acestora și a zonelor construite protejate (ansambluri urbane, etc);

- sesizează organele competente pentru aplicarea și luarea de măsuri privind protejarea monumentelor istorice și a zonelor de protecție a acestora;

- organizează orice alte acțiuni compatibile cu obiectul de activitate.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Amplasarea comunei la o distanță de 10 km de Municipiul Oradea și în apropiere de mai multe capitale europene; - Densitatea întreprinderilor din comuna Nojorid se situează peste media înregistrată în localitățile rurale ale zonei; - Accesul facil al investitorilor atât prin intermediul căilor rutiere, cât și prin intermediul Aeroportului Internațional Oradea; - Creșterea numărului mediu al salariaților în în perioada 2010 - 2013; - Trendul descendent al numărului de șomeri înregistrați în perioada iunie 2010 - 2015; - Potențialul agricol ridicat al zonei: soluri fertile, productivitate ridicată, forță de muncă; - Ponderea ridicată a terenurilor agricole din totalul fondului funciar; - Existența resurselor necesare în vederea dezvoltării sectorului piscicol: amenajări piscicole, rețea hidrografică bogată, etc.	- Regresul înregistrat de majoritatea sectoarele economice ca urmare a crizei economice mondiale; - Lipsa grupurilor de producători agricoli; - Slaba dezvoltare a spiritului antreprenorial; - Infrastructura tehnico edilitară necorespunzătoare.
Oportunități	Amenințări
- Fondurile europene care sprijină dezvoltarea mediului antreprenorial; - Potențialul de dezvoltare logistică a comunei, ca urmare a poziționării în vecinătatea graniței României cu Ungaria; - Amplasarea în apropierea graniței poate facilita dezvoltarea relațiilor de colaborare cu agenți economici și instituții publice din Ungaria; - Modernizarea și extinderea Aeroportului Internațional Oradea și includerea în ofertă a unor noi destinații; - Sporirea dezvoltării economice ca urmare a finalizării marilor proiecte de infrastructură din zonă: autostradă, drumuri expres, etc. - Forța de muncă ieftină și calificată poate conduce la înființarea de noi antreprize; - Încurajarea și dezvoltarea parteneriatelor de tip public-privat; - Existența programelor guvernamentale de susținere a sectorului IMM; - Politica Uniunii Europene privind activitățile din domeniul cercetării - inovării în cadrul microîntreprinderilor.	- Nivel ridicat de fiscalitate și birocrație excesivă; - Lipsa lichidităților poate conduce la falimentarea unităților locale active de tip microîntreprinderi și chiar a celor medii; - Blocarea creditării din cauza crizei economice și a blocajelor financiare; - Lipsa informării populației cu privire la procedura de înființare a unei afaceri; - Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor europene; - Instabilitate legislativă; - Migrația forței de muncă calificată în afara județului și în afara granițelor țării.

1.2.7. Calitatea factorilor de mediu și surse de poluare

Calitatea aerului

La nivelul comunei Nojorid calitatea aerului este bună, neexistând surse majore de poluare a aerului în zonă. Singurele surse de poluare sunt traficul rutier pe E671 și poluarea de pe platformele industriale ale municipiului Oradea.

Monitorizarea calității aerului în județul Bihor se realizează prin rețeaua de monitorizare formată din:

- stațiile automate de monitorizare a calității aerului;
- puncte de prelevare pulberi sedimentale;
- puncte de prelevare precipitații.

După ultima inventariere, în anul 2015 în județul Bihor există 30 instalații care intră sub incidența Directivei privind prevenirea și controlul integrat al poluării (IPPC).

În cursul anilor au fost realizate investiții în scopul re tehnologizării și introducerii de tehnologii curate în cadrul proceselor tehnologice industriale.. Valoarea investițiilor realizate de agenții economici din județul Bihor pentru anul 2014 este de 2.202,165 mii lei, conform Institutului Național de Statistică.

Calitatea apelor

Principalele surse de poluare ale apelor (de suprafață și subterane) de la nivelul comunei sunt reprezentate de utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultură și de poluarea apelor de suprafață și subterane cauzată de eliminarea de ape uzate menajere (lipsa rețelei de canalizare).

Calitatea solurilor

Solul reprezintă împreună cu ceilalți factori de mediu - mediul de viață pentru plante animale și om, iar pentru agricultură - principalul mijloc de producție.

La nivelul comunei Nojorid se regăsesc terenuri afectate de nitrați din activități agricole care sunt monitorizate sub aspectul calității solului și măsurilor

agropedoameliorative de către instituțiile competente (Direcția Agricolă și pentru Dezvoltare Rurală Bihor și O.S.P.A Bihor).

Nu există alte restricții sau altele surse majore de poluare a solurilor la nivelul comunei Nojorid.

Protecția naturii și biodiversitatea

Principalele presiuni antropice ce se exercită asupra biodiversității sunt:

- schimbarea modului de folosință al terenurilor;
- defrișările;
- agricultura intensivă;
- turismul necontrolat;
- supraexploatarea unor specii de plante și animale;
- incendiile sau alte accidente ecologice;
- fragmentarea habitatelor;
- poluarea;
- exploatarea resurselor;
- amplasarea de construcții în zone protejate.

În județul Bihor au fost desemnate 30 de Situri Natura 2000:

- Număr SCI: 24;
- Număr SPA: 6;
- Numărul de SCI-uri care se suprapun peste arii naturale protejate de interes național: 17;
- Numărul de SPA-uri care se suprapun peste arii naturale protejate de interes național: 3.

Pe teritoriul administrativ al comunei Nojorid, conform Hotărârii nr. 1.284 din 24 octombrie 2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, se află următoarele arii protejate:

- ROSPA0103 Valea Alceului - reprezintă 8% din teritoriul administrativ al comunei.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Numărul mic de surse de poluare a aerului; - Nivelul redus de poluare a solurilor și subsolurilor; - Existența ariei protejate Natura 2000 ROSPA0103 Valea Alceului.	- Capacitatea limitată a autorităților publice locale de a realiza proiecte în domeniu; - Existența siturilor poluate din cauza depozitării în spații necorespunzătoare a deșeurilor în trecut; - Poluarea din cauza lipsei rețelei de canalizare menajeră; - Se regăsesc terenuri afectate de nitrați din activități agricole; - Poluarea cauzată de traficul rutier de pe E671; - Slaba conștientizare a populației și agenților economici privind managementul ariilor protejate; - Resurse umane și financiare scăzute pentru managementul ariilor protejate.
Oportunități	Amenințări
- Existența unui cadru național privind protecția mediului: legislație, instituții, strategii și planuri de implementare a Directivelor UE; - Existența Planului de Investiții pe Termen Lung privind „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Bihor”; - Existența „Master Plan privind infrastructura de apă și apă uzată în județul Bihor”; - Posibilitatea obținerii de finanțări guvernamentale sau fonduri europene pentru proiecte în domeniul mediului; - Organizarea unor campanii de educare a elevilor în spiritul ecologic; - Implicarea populației în activitățile de educație ecologică; - Dezvoltarea de parteneriate în vederea protecției mediului.	- Întârzieri în implementarea proiectelor pe fondul lipsei fondurilor, în condițiile crizei economice și financiare; - Creșterea poluării din cauza intensificării circulației rutiere în condițiile în care nu se implementează măsurile care prevăd reducerea și fluidizarea traficului; - Opoziția unor factori interesați (populație și/sau autorități) cu privire la implementarea unor proiecte de mediu în condițiile reducerii fondurilor disponibile pentru investiții și creșterii concurenței pentru alocarea acestora; - Reducerea suportabilității de plată a populației pentru serviciile de salubritate, alimentare cu apă și canalizare; - Creșterea presiunilor asupra mediului din cauza deversării necontrolate a apelor uzate menajere în condițiile dezvoltării rețelelor de canalizare și facilităților de epurare într-un ritm inferior celui de dezvoltare a rețelelor de alimentare cu apă potabilă; - Incapacitatea susținerii cofinanțării proiectelor în acest domeniu; - Apariția de dificultăți în implementarea planurilor adecvate de management ale ariilor naturale protejate datorită atitudinii proprietarilor privați ai terenurilor.

1.3. ANALIZA PEST

PESTEL este acronimul englezesc de la Political, Economic, Social, Technical, Environment și Legislative. Acest tip de analiză are în vedere influențele externe generate de acești factori. Acești factori nu acționează independent sau paralel ci ei se află în interacțiune și pot genera schimbări imprevizibile asupra dezvoltării unei comunități.

Factorul politic

Un prim factor de ordin politic care poate afecta dezvoltarea comunității se referă la legătura dintre formațiunile politice aflate la guvernare și apartenența politică a persoanelor care administrează/reprezintă interesele comunei.

Un alt factor politic care poate influența dezvoltarea județului Bihor dar și a comunei Nojorid este reprezentat de criza politică care caracterizează România în ultima perioadă. Corelațiile acestea cu dezvoltarea economică au fost deseori demonstrate, cunoscându-se faptul că momentele de maximă tensiune de pe scena politică au dus, spre exemplu, la deprecierea monedei naționale în fața monedei europene și americane și nu numai. Alte probleme ce pot apărea sunt: instabilitate legislativă, diminuarea investițiilor străine, favorizarea intereselor directe ale partidelor în detrimentul interesului public, blocarea programelor și obiectivelor guvernamentale, etc.

De asemenea, nu trebuie pierdut din vedere posibilul efect pe care îl vor avea alegerile locale și parlamentare care se vor desfășura în 2016 precum și rezultatele care vor fi obținute la aceste alegeri la nivel național, județean și local. Rezultatele acestor alegeri precum și efectele asupra dezvoltării județene și locale sunt însă dificil de anticipat și cuantificat.

Reforma administrației publice propusă de Guvernul României este un alt factor politic ce poate avea implicații asupra județului Bihor și asupra comunei.

Descentralizarea serviciilor publice presupune nu numai transferul de autoritate și responsabilități de la nivelul administrației publice centrale la cel al administrației publice locale, ci și transferul surselor de finanțare

aferente în vederea asigurării bunei funcționări a serviciilor respective.

În plus, posibilitatea schimbării organizării administrative a României, respectiv regionalizarea, poate conduce la o creștere a importanței pe care o vor avea Zonele Metropolitane, cu efecte benefice asupra comunei Nojorid.

Alți factori politici ce pot afecta dezvoltarea județului și comunei Nojorid: grupurile de presiune (lobby) naționale și internaționale, conflictele militare, aderarea României la spațiul Schengen, calitatea de membru a României în diverse alianțe sau organizații internaționale, etc.

Factorul economic

Aderarea României la Uniunea Europeană este punctul din care la nivel național a fost înregistrată o creștere economică ce poate fi caracterizată ca fiind spectaculoasă. Creșterea economică a României a fost înregistrată din cel de-al doilea trimestru al anului 2007. Statistica europeană a poziționat creșterea economică din România pe primul trimestru din anul 2008 pe locul al doilea în UE, după Slovacia (creșterea produsului intern brut din primul trimestru al anului 2008 fiind de 8,2%).

Creșterea economică a României din perioada post-aderare la UE a fost o creștere economică bazată preponderent pe consum și nu pe producție, ceea ce, în coordonate economice, înseamnă un impact major și cu o durată prelungită a crizei mondiale la nivel național comparativ cu alte țări. Efectele crizei economice mondiale sunt: creșterea ratei inflației, creșterea numărului de șomeri, scăderea numărului întreprinderilor active, diminuarea investițiilor, etc. Astfel, putem afirma că un prim factor economic care influențează dezvoltarea județului Bihor și implicit și al comunei Nojorid este contextul macroeconomic general, caracterizat, și în prezent, de previziuni pesimiste privind creșterea economică.

Un alt factor economic important este reprezentat de nivelul fiscalității din România, existând două categorii de obligații fiscale pe care întreprinderile trebuie să le respecte: obligațiile fiscale față de bugetul de stat și obligațiile fiscale față de bugetul local. Principalele

obligații fiscale față de bugetul de stat - impozitul pe profit, impozitul pe venit, taxa pe valoare adăugată, accizele (accize armonizate, accize nearmonizate) - au o influență semnificativă asupra dezvoltării socio-economice a județului Bihor. Este de așteptat ca o reducere a fiscalității să ducă la o creștere a numărului întreprinderilor active din județ, a cifrei de afaceri a acestora și, în același timp, la o scădere a ratei șomajului.

Nivelul salarizării este un alt factor economic important. Din acest punct de vedere, se observă o ușoară creștere a salariului mediu în ultimul an.

Per ansamblu, politica monetară a României reprezintă un factor major de influență asupra dezvoltării, prin acțiunile pe care autoritățile le realizează pentru a interveni pe piață: stabilirea cantității de masă monetară aflată în circulație, stabilirea unui prag maxim a inflației, stabilirea nivelului ratei dobânzii, etc.

De asemenea, situația macro-economică generală afectează veniturile bugetului de stat și, în acest fel, sumele care vor fi alocate bugetelor locale și pentru finanțarea unor programele naționale de dezvoltare.

Factorul socio-cultural

Unul dintre cei mai importanți factori socio-culturali care influențează dezvoltarea județului Bihor și a comunei Nojorid este evoluția demografică. Acesta este afectat de rata natalității și de către fenomenul migrației externe. Efectele migrației de ordin social sunt: creșterea numărului familiilor monoparentale, creșterea abandonului școlar, creșterea delinvenței juvenile, creșterea ratei divorțialității, etc.

De asemenea, trebuie avută în vedere și atitudinea populației vis-à-vis de valorile/elementele culturale, dar și interesul autorităților publice centrale (care se transferă și la nivel local) pentru dezvoltare infrastructurii culturale și modernizarea patrimoniului cultural.

Nu în ultimul rând un factor social care afectează dezvoltarea județului Bihor este politica din domeniul asistenței sociale.

Factorul tehnologic

Finanțarea cercetării, nivelul de dotare tehnologică, rata de înnoire a produselor tehnologice, tehnologia informației și comunicării, accesul la rețelele electronice de comunicare rapide, sunt factori ce influențează în mod fundamental dezvoltarea județului Bihor și a comunei Nojorid.

În România, fondurile alocate domeniului cercetării-dezvoltării s-au diminuat odată cu începerea crizei economice mondiale. Lipsa de investiții în acest domeniu are repercusiuni asupra tuturor domeniilor, determinând o ruptură majoră de trendurile mondiale în știință și tehnologie. Astfel, un factor tehnologic important este reprezentat de finanțarea publică a cercetării-dezvoltării de la nivel național. Bineînțeles, este importantă și distribuția teritorială a institutelor și firmelor cu activitate principală de cercetare - dezvoltare - inovare, actualmente majoritatea fiind amplasate în Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov.

Tehnologia reprezintă un motor pentru toate sectoarele economice, motiv pentru care este necesară aplicarea unor politici publice speciale pentru dezvoltarea TIC. Angrenarea sectorului TIC și dezvoltarea societății informaționale din România reprezintă, așadar, un alt factor de influență. Este important însă și prețul tehnologiilor și măsura în care populația, instituțiile publice și mediul economic pot achiziționa noile tehnologii. Este cunoscut faptul că introducerea inovațiilor tehnologice implică costuri ridicate de achiziție și de familiarizare a populației și/sau forței de muncă.

Astfel, la nivelul mediului rural se înregistrează o penetrare mult mai redusă în ceea ce privește dotarea gospodăriilor PC-uri și a ponderii celor care au acces la internet.

Protecția mediului

Catastrofele naturale pot afecta obiectivele și clădirile de patrimoniu, dar și întregul fond locativ de la nivel județean. Catastrofele naturale - cutremurele, alunecările de teren, inundațiile - ridică probleme și în ceea ce privește siguranța populației, dar și în ceea ce

privește activitatea sectorului educațional, de sănătate, cultură, etc.

Trebuie avute în vedere și politicile publice și legislația din acest domeniu, un factor de mediu important fiind reprezentat de cadrul legislativ, respectiv reglementările europene / mondiale privind protecția mediului, norme ce trebuie respectate și de țara noastră. Respectarea acestor norme poate avea drept efect dirijarea investițiilor publice către anumite tipuri de obiective în defavoarea altora.

Factorul legislativ

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, legislația europeană în vigoare reprezintă o constrângere care trebuie luată în considerare și de către țara noastră. Este necesar a se avea în vedere toate tratatele, acordurile internaționale, legislația în vigoare, dar și actele pregătitoare în toate domeniile de interes. Între cele mai importante documente care trebuie avute în vedere, amintim: Constituția Europeană, Tratatul de Aderare a României la Uniunea Europeană și Tratatul Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona, Tratatul de la Nisa, Tratatul de la Amsterdam, etc.).

Un alt factor juridic cu impact asupra județului Bihor și asupra comunei Nojorid este reprezentat de legislația națională, cu modificările și completările ce pot apărea. Spre exemplu, un element cu un posibil impact semnificativ asupra dezvoltării socio-economice este adoptarea legii parteneriatelor de tip public-privat.

Ac acestea sunt o soluție general recomandată și promovată pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice și mai mult decât atât, poate crește numărul investitorilor și, implicit, consolida mediul de afaceri local, cu precădere în mediul rural unde este puțin reprezentat.

Un act normativ foarte important este reprezentat de OUG 13/2010 ce vizează îndeplinirea recomandărilor Uniunii Europene, Organizației Internaționale a Muncii și ale altor foruri internaționale și europene de a elabora și aplica măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă prin sprijinirea creării de locuri de muncă și de a menține preocupările pentru diminuarea incidenței șomajului, mai ales pentru evitarea șomajului de lungă durată. Una dintre cele mai importante acte legislative care vizează dezvoltarea economică este Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării IMM-urilor.

La nivel legislativ, din punct de vedere al protecției mediului, prevederile Legii nr. 426/2001 pentru aprobarea OUG nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor are un impact major asupra sistemului de evidență a gestiunii deșeurilor producătorilor.

Activitatea de colectare, epurare și evacuare a apelor uzate din aglomerări, precum și a celor biodegradabile provenite de la anumite sectoare industriale (industria agroalimentară) este reglementată prin actul normativ Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate orășenești.

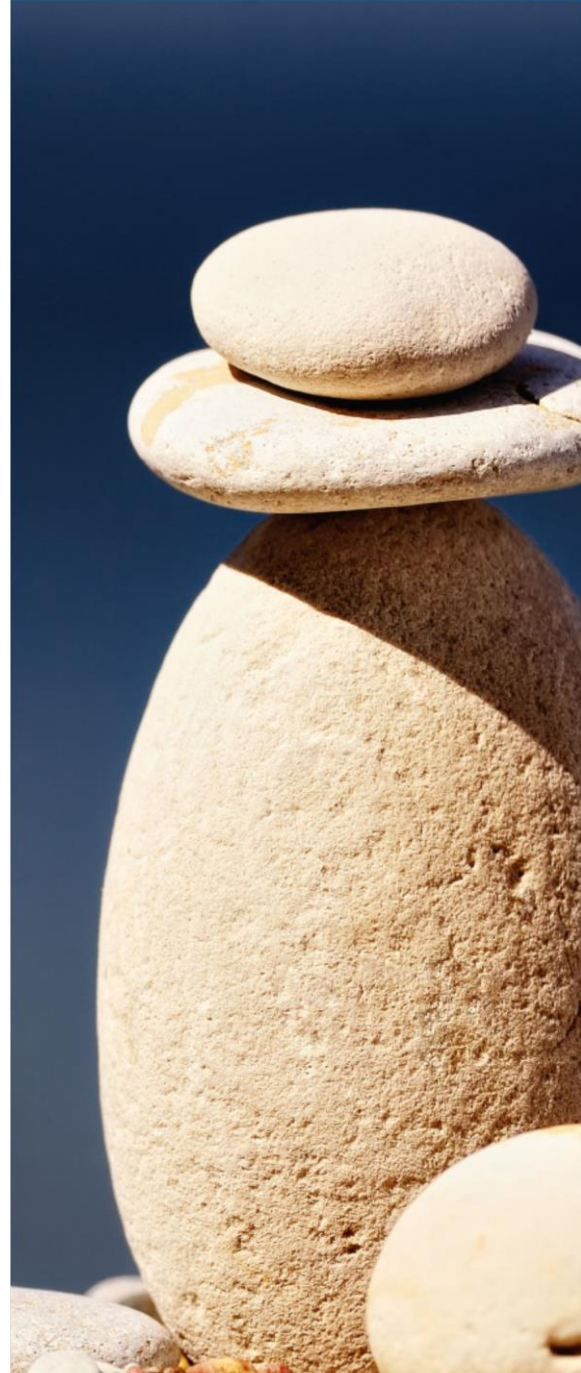

CAPITOLUL II

CAPITOLUL II - Strategia de dezvoltare

Obiective

2020

Strategia de dezvoltare locală a comunei **NOJORID**

VIZIUNE 2020

COMUNA NOJORID VA OFERI LOCUITORILOR SĂI ACCES LA SERVICII PUBLICE DE CALITATE, INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ ȘI TEHNICO-EDILITARĂ DEZVOLTATĂ ȘI LOCURI DE MUNCĂ BINE REMUNERATE PRIN VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A POTENȚIALULUI AGRICOL ȘI INDUSTRIAL EXISTENT. COMUNA NOJORID VA AVEA O CONTRIBUȚIE SEMNIFICATIVĂ LA DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI CULTURALĂ A ÎNTREGII ZONE METROPOLITANE ORADEA.

MISIUNE 2020

MISIUNEA PRIMĂRIEI NOJORID ESTE DE A STIMULA CREȘTEREA PROSPERITĂȚII COMUNEI ȘI A BUNĂSTĂRII CETĂȚENILOR, RESPECTÂND TREI PRINCIPII IMPORTANTE CE CONDUC LA DEZVOLTAREA DURABILĂ A LOCALITĂȚII: SOLIDARITATEA ÎNTRE GENERAȚII, PARTICIPAREA PUBLICĂ LA PROIECTELE COMUNITARE ȘI PREZERVAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR.

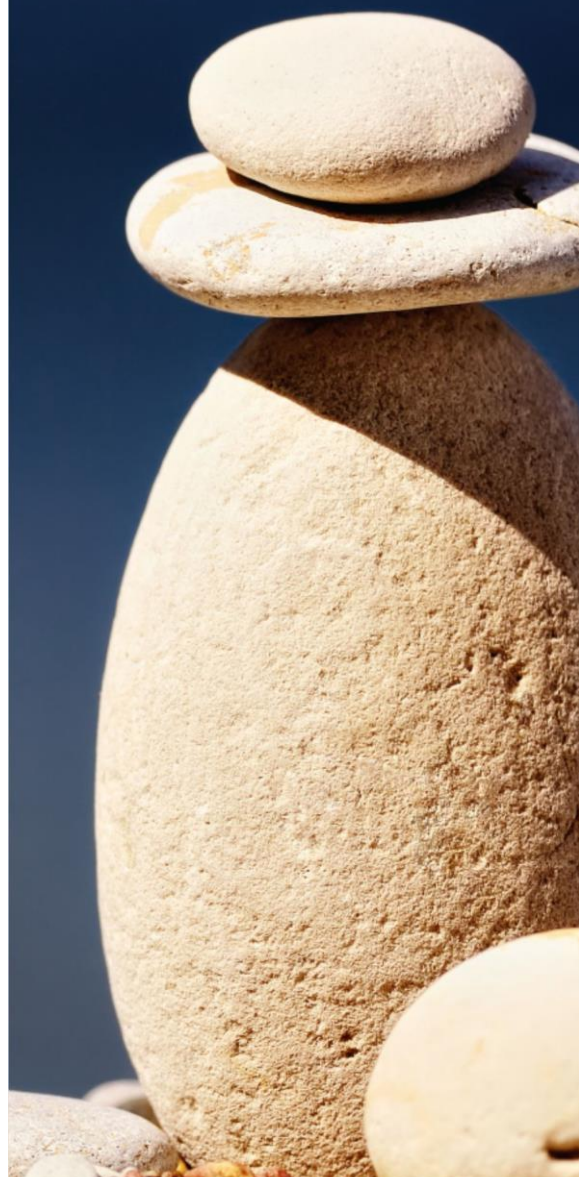
OBIECTIV GENERAL 2020

ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII VIEȚII POPULAȚIEI PRIN VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A RESURSELOR EXISTENTE ÎN VEDEREA DEZVOLTĂRII ȘI DIVERSIFICĂRII ECONOMIEI LOCALE.

OBIECTIVE STRATEGICE 2020

1. DEZVOLTAREA MEDIULUI DE AFACERI LOCAL PRIN CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE, ASIGURAREA UNUI MEDIU INVESTIȚIONAL PROPICE ȘI VALORIFICAREA ÎNTR-UN MOD SUSTENABIL A RESURSELOR EXISTENTE
2. CREȘTEREA GRADULUI DE ATRACTIVITATE A COMUNEI PRIN DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII RUTIERE ȘI TEHNICO-EDILITARE
3. ÎMBUNĂȚIREA STANDARDELOR DE VIAȚĂ ALE POPULAȚIEI PRIN INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE
4. ÎMBUNĂȚIREA CALITĂȚII FACTORILOR DE MEDIU PENTRU ASIGURAREA UNUI MEDIU SĂNĂTOS DE VIAȚĂ
5. ÎMBUNĂȚIREA COEZIUNII SOCIALE ȘI CREȘTEREA GRADULUI DE IMPLICARE A POPULAȚIEI ÎN PROCESUL DECIZIONAL
6. DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE PENTRU UTILIZAREA EFICIENTĂ A CAPITALULUI PUBLIC

2020

POLITICI ȘI PROGRAME SECTORIALE

SECTOR 1. DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Politica 1.1.

Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor de la nivel local

Programul 1.1.1.

Atragerea investițiilor / investitorilor străini

Măsur:

- *Inventarierea imobilelor din comună disponibile pentru investiții;*
- *Stabilirea unui set de facilități pentru investiții noi, în condițiile legislative în vigoare;*
- *Promovarea oportunităților de investiții.*

Programul 1.1.2.

Campanii de informare promovare a culturii antreprenoriale

Măsur:

- *Campanii de informare/promovare a culturii antreprenoriale în rândul tinerilor;*
- *Campanii de informare/promovare a culturii antreprenoriale în rândul șomerilor.*

Politica 1.2.

Dezvoltarea sectorului agricol

Programul 1.2.1.

Suținerea producătorilor locali în vederea fructificării resurselor existente

Măsur:

- *Program de promovare a metodelor și tehnologiilor agricole moderne;*
- *Promovarea mărcilor locale pe plan național și internațional;*
- *Suținerea participării la târguri naționale și internaționale a producătorilor din comună;*
- *Informarea producătorilor locali cu privire la oportunitățile de pe piețele externe;*
- *Oferirea de consultanță de afaceri specializată pentru creșterea numărului de firme care exportă.*

Programul 1.2.2.

Dezvoltarea infrastructurii de acces spre exploatațiile agricole

Măsuri:

- *Reabilitarea și extinderea drumurilor de acces spre exploatațiile agricole.*

Politica 1.3.

Dezvoltarea sectoarelor non-agricole

Programul 1.3.1.

Creșterea accesibilității la servicii de formare și consiliere profesională

Măsuri:

- *Extinderea rețelei de consiliere și formare profesională;*
- *Platformă e-learning corelată cu evoluția cererii pieței locurilor de muncă.*

Programul 1.3.2.

Campanii de informare privind oportunitățile de afaceri existente

Măsuri:

- *Organizarea de campanii de informare cu privire la oportunitățile de dezvoltare a afacerilor la nivel local;*
- *Organizarea de campanii de informare și consultanță pentru accesare de fonduri nerambursabile.*

Programul 1.3.3.

Reabilitarea/modernizarea/amenajarea corespunzătoare a obiectivelor turistice

Măsuri:

- *Renovarea, dezvoltarea și amenajarea obiectivelor culturale cu potențial turistic;*
- *Reabilitarea și modernizarea căilor de acces spre obiectivele turistice;*
- *Amenajarea de locuri de parcare în apropierea obiectivelor turistice;*
- *Dezvoltarea sistemelor de indicatoare turistice;*
- *Amenajarea obiectivelor turistice cu hărți, panouri informative, etc..*

Programul 1.3.4.

Includerea comunei în circuite turistice

Măsuri:

- *Includerea comunei într-un circuit turistic la nivel zonal.*

SECTOR 2. INFRASTRUCTURĂ

Politica 2.1.

Dezvoltarea infrastructurii de transport

Programul 2.1.1.

Extinderea și modernizarea infrastructurii rutiere

Măsuri:

- *Reabilitarea și lărgirea străzilor care leagă nucleul urbanistic din intravilanul municipiului Oradea de centrele comunelor ce compun teritoriul Zonei Metropolitane Oradea;*
- *Reabilitarea și extinderea drumurilor comunale;*
- *Reabilitarea și extinderea trotuarelor;*
- *Reabilitarea și extinderea rețelei de canalizări pluviale.*

Politica 2.2.

Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare

Programul 2.2.1.

Extinderea și modernizarea infrastructurii de furnizare a apei potabile

Măsuri:

- *Extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă (captare, tratare, distribuție).*

Programul 2.2.2.

Realizarea infrastructurii de canalizare și de epurare a apelor uzate

Măsuri:

- *Realizarea infrastructurii de canalizare la nivel local;*

Programul 2.2.4.

Modernizarea și extinderea iluminatului stradal

Măsuri:

- *Extinderea infrastructurii de iluminare stradală la nivel local;*
- *Înlocuirea stâlpilor și lămpilor învechite;*
- *Achiziționarea de sisteme de iluminare stradală prin surse alternative de energie.*

SECTOR 3. SERVICII PUBLICE

Politica 3.1.

Dezvoltarea unui serviciu de transport public

Programul 3.1.1.

Furnizarea serviciului de transport public prin extinderea rețelei de la nivelul ZMO

Măsur:

- *Achiziționarea de mijloace de transport public (inclusiv ecologice);*
- *Modernizarea străzilor aferente traseelor mijloacelor de transport public;*
- *Realizarea de trasee și piste special destinate transportului în comun.*

Programul 3.1.2.

Amenajarea de stații de transport public

Măsur:

- *Realizarea de stații de așteptare pentru rețeaua extinsă a mijloacelor de transport în comun.*

Politica 3.2.

Îmbunătățirea amenajării urbanistice la nivel local

Programul 3.2.1.

Reactualizarea planului urbanistic general (PUG) și regulamentului local de urbanism (RLU)

Măsur:

- *Reactualizarea Planului Urbanistic General;*
- *Realizarea cadastrului comunei.*

Programul 3.2.2.

Dezvoltarea și modernizarea parcurilor și spațiilor de joacă pentru copii

Măsur:

- *Amenajarea spațiilor verzi publice existente;*
- *Crearea de spații verzi și spații de joacă pentru copii.*

Programul 3.2.3.

Amenajarea de piste pentru bicicliști

Măsur:

- *Amenajarea de piste pentru bicicliști în interiorul comunei și care conectează comuna de municipiul Oradea.*

Politica 3.3.

Creșterea siguranței cetățenilor

Programul 3.3.1.

Dezvoltarea serviciului public de siguranță a populației

Măsuri:

- Dezvoltarea serviciului local de poliție;
- Implementarea de sisteme de supraveghere video în spațiile publice cu infracționalitate ridicată.

SECTOR 4. DEZVOLTARE SOCIALĂ

Politica 4.1.

Implicarea comunității în domeniul social

Programul 4.1.1.

Sprijinirea mobilizării comunitare și voluntariatului

Măsuri:

- Campanii de promovare a voluntariatului în domeniul social;
- Acțiuni de susținere pentru atragerea și instruirea voluntarilor în domeniul social;
- Crearea unei baze de date on-line a ONG-urilor și a voluntarilor din domeniul social; *
- Campanii de mobilizare comunitară.

Politica 4.2.

Sprijinirea accesului la educație a grupurilor vulnerabile

Programul 4.3.1.

Sprijinirea activităților de tip „Școală după școală”

Măsuri:

- Amenajarea și dotarea unor centre de tip „After School”;
- Promovarea serviciilor furnizate de centrele de tip „After School” în rândul grupurilor țintă.

Programul 4.3.2.

Facilitarea accesului la educație a grupurilor vulnerabile

Măsuri:

- Campanii de informare și promovare a importanței educației;
- Măsuri de susținere a accesului la educație a elevilor provenind din grupuri vulnerabile;
- Continuarea integrării elevilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă.

SECTOR 5. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Politica 5.1.

Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului educațional

Programul 5.1.1.

Reabilitarea/extinderea infrastructurii de învățământ

Măsur:

- *Reabilitarea și modernizarea infrastructurii antepreșcolare și preșcolare de la nivel local;*
- *Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlare de la nivel local;*
- *Înființarea de noi unități de învățământ;*
- *Dezvoltarea infrastructurii pentru activități educaționale sportive.*

Programul 5.1.2.

Îmbunătățirea dotărilor din structurile de învățământ

Măsur:

- *Dotarea cu materiale didactice a unităților de învățământ;*
- *Dotarea cu echipamente IT a unităților de învățământ;*
- *Dotarea cu mobilier a unităților de învățământ.*

Programul 5.1.3.

Îmbunătățirea calitativă a actului educațional

Măsur:

- *Pregătirea profesională continuă a personalului din creșe, grădinițe, școli și licee.*

Politica 5.2.

Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților culturale

Programul 5.2.1.

Reabilitarea/extinderea infrastructurii în care funcționează instituțiile de cultură

Măsur:

- *Reabilitarea și modernizarea clădirilor bibliotecilor publice;*
- *Reabilitarea și modernizarea căminelor culturale.*

Programul 5.2.2.

Îmbunătățirea dotărilor din cadrul instituțiilor de cultură

Măsuri:

- Îmbunătățirea dotărilor (mobilier, echipamente, cărți) bibliotecilor publice;
- Îmbunătățirea dotărilor căminelor culturale.

Politica 5.3.

Valorificarea superioară a resurselor culturale existente

Programul 5.3.1.

Promovarea valorilor culturale autohtone

Măsuri:

- Organizarea de festivaluri și evenimente cultural-artistice și istorice periodice;
- Susținerea înființării de ansambluri și formații cultural-artistice;
- Promovarea capitalului cultural existent din mediul rural la nivel național și internațional.

Programul 5.3.2.

Dezvoltarea rețelelor de artizanat

Măsuri:

- Organizarea de târguri de prezentare și vânzare de obiecte de artizanat;
- Organizarea de sesiuni de instruire a tinerilor în dobândirea de cunoștințe meșteșugărești;
- Susținerea înființării de asociații de meșteșugari.

SECTOR 6. SĂNĂTATE

Politica 6.1.

Dezvoltarea asistenței medicale primare

Programul 6.1.1.

Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu

Măsuri:

- Parteneriate între administrația publică și societatea civilă;
- Activități de îngrijire și asistență medicală la domiciliu (tratamente, consiliere, consultații medicale, îngrijire de igienă, alimentație, îngrijiri paliative etc.);
- Formarea de personal pentru activitățile de îngrijire la domiciliu.

Programul 6.1.2.**Reabilitarea/extinderea infrastructurii sanitare****Măsuri:**

- *Modernizarea unităților medicale existente;*
- *Facilitarea înființării de noi unități medicale la nivel local.*

Politica 6.2.**Dezvoltarea activităților de prevenție****Programul 6.2.1.****Programe multianuale de educație și informare privind sănătatea****Măsuri:**

- *Program de informare și educare adresat tinerilor;*
- *Program de informare și educare adresat proaspeților părinți;*
- *Program de informare și educare adresat populației adulte;*
- *Program de informare și educare adresat vârstnicilor;*
- *Program de informare și educare cu privire la prevenția și tratamentul bolilor frecvente.*

SECTOR 7. MEDIU**Politica 7.1.****Îmbunătățirea managementului deșeurilor****Programul 7.1.1.****Extinderea și dezvoltarea serviciilor de colectare și transport al deșeurilor****Măsuri:**

- *Crearea parteneriatului public-privat de gestionare a deșeurilor la nivelul întregului teritoriu al ZMO;*
- *Achiziția de echipamente și instalații pentru colectare, prelucrare și valorificarea deșeurilor;*
- *Introducerea sistemului integrat de acțiuni și activități pentru managementul deșeurilor în ZMO;*
- *Organizarea de campanii de informare a populației privind beneficiile colectării selective a deșeurilor.*

Programul 7.1.2.

Susținerea valorificării energetice și materiale a deșeurilor

Măsuri:

- *Promovarea în rândul agenților economici a valorificării energetice și materiale a propriilor deșeuri.*

Politica 7.2.

Intervenții pentru îmbunătățirea factorilor de mediu

Programul 7.2.1.

Activități de împădurire

Măsuri:

- *Împădurirea terenurilor publice neutilizate și a terenurilor cu risc de inundații și alunecări;*

Programul 7.2.2.

Creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul energetic

Măsuri:

- *Utilizarea de surse de energie nepoluante, regenerabile în instituțiile publice.*

Programul 7.2.3.

Sprajinirea eficienței energetice în infrastructuri publice (clădiri publice și rezidențiale)

Măsuri:

- *Investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice în clădiri publice și clădiri rezidențiale.*

SECTOR 8. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

Politica 8.1.

Îmbunătățirea calității serviciilor publice

Programul 8.1.1.

Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii în care își desfășoară activitatea administrația publică locală

Măsuri:

- *Reabilitarea/extinderea infrastructurii în care își desfășoară activitatea administrația publică locală;*
- *Dotarea sediului administrației publice locale cu mobilier și echipamente (și IT&C) moderne.*

Programul 8.1.2.

Dezvoltarea resurselor umane

Măsur:

- *Platformă e-learning pentru funcționarii din cadrul administrației publice locale;*
- *Cursuri de specializare pentru funcționarii din cadrul administrației publice locale.*

Politica 8.2.

Creșterea gradului de transparență al administrației publice locale

Programul 8.2.1.

Îmbunătățirea colaborării între mediul de afaceri și administrația publică locală și populație

Măsur:

- *Promovarea parteneriatelor de tip public privat;*
- *Organizarea periodică de consultări publice cu reprezentanții mediului de afaceri;*
- *Organizarea periodică de consultări publice cu populația.*

Programul 8.2.3.

Dezvoltarea serviciilor de e-administrație

Măsur:

- *Crearea unui sistem electronic de servicii publice la nivelul administrației publice locale.*

PROIECTE IMPLEMENTATE ÎN PERIOADA 2007-2014

DOMENIU	TITLU PROIECT	SURSA DE FINANȚARE	REZULTATE AȘTEPTATE	BUGET (LEI)	DURATA
Infrastructură	Trotuare sat Sauaieu	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	105.550	2007
Servicii publice	Reabilitare Parcuri Nojorid	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	449.037	2007
Infrastructură tehnico-edilitară	Reabilitare sistem de alimentare cu apa a localitatii Nojorid	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	1.111.999	2007
Infrastructură	Reabilitare DC87 Sauaieu	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	2.895.890	2008
Educație și cultură	Reabilitare scoala si camin cultural Chisirid	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	221.283	2008
Cultură	Reparatii finisaje camin cultural sat Pausa	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	142.211	2009
	Reabilitare camin cultural Nojorid	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	354.000	2011
Administrație publică	Reabilitare sediu Primarie Nojorid	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	163.600	2011
Infrastructură	Modernizare DC 64 Apateu	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	5.437.009	2011
Sport	Reabilitare sala sport Livada	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	92.770	2012
Infrastructură	Trotuare sat Pausa si Chisirid	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	99.990	2012

Infrastructură	Modernizare DC77 DN 79 Livada de Bihor	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	1.957.071	2013
Servicii publice	Extindere electrica Livada	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	63.000	2013
	Dotari independente camera video	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	73.960	2013
	Extindere electrica Nojorid	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	80.000	2014
TOTAL				13.247.370 lei	

PROIECTE ÎN CURS DE IMPLEMENTARE

DOMENIU	DENUMIRE PROIECT	DESCRIERE/ OBIECTIV	BUGET ESTIMATIV (lei)	SURSA DE FINANȚARE
Servicii publice	Extindere rețea electrica Nojorid și deviere rețea Leș	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	151.000	Buget local
Infrastructură tehnico-edilitară	Extindere apa Locuri de casa Nojorid și Leș	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	130.000	Buget local
Infrastructură	Modernizare DC78DN79 Chișirid	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	2.588.196	Buget local
Cultură	Reabilitare Cămin Livada	Îmbunătățirea condițiilor și ridicare standardelor de viață a populației	801.908	Buget local
TOTAL			3.671.104 lei	

PORTOFOLIUL DE PROIECTE

DOMENIU	DENUMIRE PROIECT	DESCRIERE/ OBIECTIV	BUGET ESTIMATIV	SURSA DE FINANȚARE
Infrastructură rutieră	1. Reabilitarea străzilor din satul Nojorid	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Nojorid prin reabilitarea și extinderea drumurilor publice	4.800.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală
	2. Construirea drumului dintre Apateu și Cihei	Îmbunătățirea conectivității comunei Nojorid cu comuna Sînmartin și municipiul Oradea prin construirea drumului dintre Apateu și Cihei de aprox. 3,5 km	500.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală
Infrastructură tehnico-edilitară	3. Realizarea rețelei de canalizare și apă în satele Livada de Bihor și Leș	Îmbunătățirea condițiilor de trai a locuitorilor din comuna Nojorid și facilitarea desfășurării activității economice prin furnizarea accesului la rețelele de apă și canalizare	1.000.000 Euro	APAREGIO I
	4. Realizare rețea de apă în satele Șauaieu, Apateu, Păușa și Chișirid	Îmbunătățirea condițiilor de trai a locuitorilor din comuna Nojorid și facilitarea desfășurării activității economice prin furnizarea accesului la rețelele de apă și canalizare	6.000.000 Euro	APAREGIO II
	5. Realizarea iluminatului stradal Oradea - Nojorid prin celule fotovoltaice	Asigurarea, cel puțin parțială, a iluminatului public prin surse regenerabile de energie (ex. panouri fotovoltaice).	500.000 Euro	Programul Operațional Regional
Servicii publice	6. Construcție piste de biciclete	Facilitarea accesului cu bicicleta în comuna Nojorid din municipiul Oradea	500.000 Euro	Programul de Cooperare Teritorială România - Ungaria
	7. Reactualizarea Planului Urbanistic General	Îmbunătățirea amenajării urbanistice de la nivelul comunei Nojorid	100.000 Euro	Programul Operațional Regional
	8. Amenajarea de parcuri și spații de joacă pentru copii	Îmbunătățirea amenajării spațiilor verzi și diversificarea posibilităților de petrecere a timpului liber la nivel local	100.000 Euro	Fondul de Mediu

Social	9. Construirea de locuințe sociale pentru rromi în satul Livada de Bihor	Îmbunătățirea condițiilor de viață a persoanelor defavorizate de etnie rromă din comuna Nojorid	200.000 Euro	Programul Operațional Regional
Educație	10. Construirea, amenajarea și dotarea unei grădinițe cu program prelungit în satul Nojorid	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din comuna Nojorid prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional.	200.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală
Cultură	11. Reabilitarea și extinderea Căminului cultural Livada și a Căminului cultural Apateu	Creșterea calității vieții culturale din comuna Nojorid prin dezvoltarea infrastructurii culturale existente și prin diversificarea ofertei culturale.	200.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală
Mediu	12. Îmbunătățirea eficienței energetice a Școlii din satul Nojorid	Sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice	50.000 Euro	Programul Operațional Regional
	13. Îmbunătățirea eficienței energetice a Școlii din satul Livada de Bihor	Sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice	50.000 Euro	Programul Operațional Regional
Capacitate administrativă	14. Achiziția de echipamente IT pentru primăria comunei Nojorid	Dezvoltarea capacității administrative prin îmbunătățirea condițiilor din cadrul Primăriei Comunei Nojorid.	10.000 Euro	Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria
TOTAL			14.210.000 Euro	

FIȘE DE PROIECTE

PROIECT 1. REABILITAREA STRĂZILOR DIN SATUL NOJORID

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Nojorid prin reabilitarea și extinderea drumurilor publice
Problema identificată	Acest proiect prevede reabilitarea străzilor din satul Nojorid. Investiția necesară se referă doar la desfășurarea lucrărilor de reabilitare, studiul de fezabilitate fiind făcut.
Buget estimat	4,8 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016-2018

PROIECT 2. CONSTRUIREA DRUMULUI DINTRE APATEU ȘI CIHEI

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Nojorid prin reabilitarea și extinderea drumurilor publice
Problema identificată	Acest proiect are ca obiectiv îmbunătățirea conectivității comunei Nojorid cu comuna Sînmartin și municipiul Oradea prin construirea drumului dintre Apateu și Cihei de aprox. 3,5 km
Buget estimat	0,5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria România Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Comuna Sînmartin Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2019
Harta	 Legenda — 3. Drum legatura Apateu - Cihei

PROIECT 3. REALIZAREA REȚELEI DE APĂ ȘI CANALIZARE ÎN SATELE LIVADA DE BIHOR ȘI LEȘ

Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor comunei Nojorid și facilitarea desfășurării activităților economice prin furnizarea accesului la rețeaua de canalizare și apă
Problema identificată	La nivelul comunei Nojorid nu există rețea de canalizare funcțională decât în satul Nojorid, efectele lipsei utilităților fiind resimțite atât de populație, cât și de mediul de afaceri. Lipsa canalizării determină și apariția unor probleme de mediu, determinate în principal de utilizarea foselor septice și a latrinelor. Acest proiect prevede realizarea rețelei de apă și canalizare în satele Livada de Bihor și Leș.
Buget estimat	1 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Proiectul APAREGIO implementat de Compania de Apă Oradea, Etapa II Programul Național de Dezvoltare Rurală
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016-2018

PROIECT 4. REALIZARE REȚEA DE APĂ ÎN SATELE ȘAUAIEU, APATEU, PĂUȘA, CHIȘIRID

Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor comunei Nojorid și facilitarea desfășurării activităților economice prin îmbunătățirea rețelei de apă potabilă
Problema identificată	În prezent, apă curentă există în satele Livada, Nojorid și Leș, fiind racordate 1.619 gospodării, adică aproximativ 56,8% din numărul total de gospodării din comună. Satele Șauaieu, Apateu, Păușa și Chișirid sunt singurele localități de la nivelul comunei Nojorid care nu dispun de rețea de apă potabilă. Astfel, pentru satisfacerea nevoilor uzuale, populația utilizează apa de la fântânile proprii.
Buget estimat	6 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Proiectul APAREGIO implementat de Compania de Apă Oradea, Etapa II Programul Național de Dezvoltare Rurală
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2017-2020

PROIECT 5. REALIZAREA ILUMINATULUI STRADAL ORADEA - NOJORID PRIN CELULE FOTOVOLTAICE

Scopul proiectului	Scăderea costurilor din bugetul local în vederea asigurării iluminatului stradal în comuna Nojorid
Problema identificată	Principala problemă legată de iluminatul stradal din comuna Nojorid se referă la costurile ridicate ce trebuie suportate din bugetul local pentru asigurarea acestui serviciu public. Astfel, acest proiect constă în asigurarea, cel puțin parțială, a iluminatului public prin surse regenerabile de energie (ex. panouri fotovoltaice). Prima etapă este de realizarea unei rețele de iluminare stradală prin panouri fotovoltaice pe o lungime de 3 km drum public.
Buget estimat	0,5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2016-2018

PROIECT 6. CONSTRUCȚIE PISTE DE BICICLETE

Scopul proiectului	Facilitarea accesului cu bicicleta în comuna Nojorid din municipiul Oradea.
Problema identificată	Lipsa căilor de acces cu bicicleta. Nevoia facilitării cu bicicleta în comuna Nojorid din municipiul Oradea.
Buget estimat	0,50 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Bugetul local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2017

PROIECT 7. REACTUALIZAREA PLANULUI URBANISTIC GENERAL

Scopul proiectului	Îmbunătățirea amenajării urbanistice de la nivelul comunei Nojorid
Problema identificată	În conformitate cu legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, toate localitățile trebuie să dețină planuri urbanistice generale și regulamente locale de urbanism aferente. Activitatea de elaborare a PUG urilor este o activitate continuă. Planurile Urbanistice Generale au un termen de valabilitate de 5-10 ani iar, dacă s-au produs efecte cu impact puternic asupra dezvoltării localității), actualizarea se poate face înainte de expirarea termenului. Planul Urbanistic General al comunei Nojorid nu mai este actual. Necesitatea reactualizării PUG derivă din nevoia stabilirii regulamentelor specifice cu privire la zonarea funcțională, rețele de utilități, rețea de comunicații, caracteristicile imobiliare, etc.
Buget estimat	0,01 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Bugetul local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2017

PROIECT 8. AMENAJAREA DE PARCURI ȘI SPAȚII DE JOACĂ PENTRU COPII

Scopul proiectului	Îmbunătățirea amenajării spațiilor verzi și diversificarea posibilităților de petrecere a timpului liber la nivel local
Problema identificată	Una din problemele întâmpinate de populația din comuna Nojorid este insuficiența spațiilor verzi și slaba diversitate a posibilităților de petrecere a timpului liber. Așadar, crearea de spații verzi devine o necesitate stringentă la nivel local. Acest proiect constă în amenajarea de parcuri și spații de joacă pentru copii cu o suprafață totală de 2 ha în satele Nojorid, Livada de Bihor și Leș.
Buget estimat	0,1 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Fondul de Mediu Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor / Mediul de afaceri local
Perioada de implementare	2017

PROIECT 9. CONSTRUIREA DE LOCUINȚE SOCIALE PENTRU RROMI ÎN SATUL LIVADA DE BIHOR

Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de viață a persoanelor defavorizate de etnie rromă din comuna Nojorid
Problema identificată	Lipsa de condiții decente de locuire a persoanelor defavorizate de etnie rromă din comuna Nojorid. Problema poate fi rezolvată prin construirea a 20 de locuințe sociale.
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Organizații non-guvernamentale
Perioada de implementare	2017

PROIECT 10. CONSTRUIREA, AMENAJAREA ȘI DOTAREA UNEI GRĂDINIȚE CU PROGRAM PRELUNGIT ÎN SATUL NOJORID

Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din comuna Nojorid prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional
Problema identificată	Conform Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului în Nojorid funcționează 2 unități de învățământ și 9 structuri de învățământ. Din cele 9 structuri și unități de învățământ, 5 sunt grădinițe cu program normal (Grădinița cu Program Normal Leș, Grădinița cu Program Normal Păușa, Grădinița cu Program Normal Livada, Grădinița cu Program Normal Nojorid, Grădinița cu Program Normal Șauaieu), 2 sunt școli cu clasele I-IV (Școala cu clasele I-IV Păușa, Școala cu clasele I-IV Șauaieu) și 2 sunt școli cu clasele I-VIII (Școala cu clasele I-VIII Nojorid, Școala cu clasele I-VIII Livada). Astfel, la nivel local nu funcționează nicio grădiniță cu program prelungit. Acest proiect constă în construirea, amenajarea și dotarea corespunzătoare a unei grădinițe cu program prelungit în satul Nojorid.
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Unitățile educaționale de la nivel local Inspectoratul Județean Școlar Bihor
Perioada de implementare	2016-2018

PROIECT 11. REABILITAREA ȘI EXTINDEREA CĂMINULUI CULTURAL LIVADA ȘI CĂMINULUI CULTURAL APATEU

Scopul proiectului	Creșterea calității vieții culturale din comuna Nojorid prin dezvoltarea infrastructurii culturale existente și prin diversificarea ofertei culturale
Problema identificată	În vederea susținerii activităților culturale, la nivel local funcționează mai multe cămine culturale, amplasate în sate diferite. Nu toate dispun, însă, de condiții propice desfășurării activităților cultural-artistice. Astfel, acest proiect propune reabilitarea și extinderea Căminului Cultural Livada și Căminului Cultural Apateu.
Buget estimat	0,20 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2018

PROIECT 12. ÎMBUNĂTĂȚIREA EFICIENȚEI ENERGETICE A ȘCOLII DIN SATUL NOJORID

Scopul proiectului	Sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice
Problema identificată	Proiectul își propune reducerea consumului de energie și îmbunătățirea eficienței energetice a Școlii din satul Nojorid.
Buget estimat	0,05 mil. Euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2017-2019

PROIECT 13. ÎMBUNĂȚIREA EFICIENȚEI ENERGETICE A ȘCOLII DIN SATUL LIVADA DE BIHOR

Scopul proiectului	Sprijinirea eficienței energetice în clădirile publice
Problema identificată	Proiectul își propune reducerea consumului de energie și îmbunătățirea eficienței energetice a Școlii din satul Livada de Bihor.
Buget estimat	0,05 mil. Euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2017-2019

PROIECT 14. ACHIZIȚIA DE ECHIPAMENTE IT PENTRU PRIMĂRIA COMUNEI NOJORID

Scopul proiectului	Dezvoltarea capacității administrative prin îmbunătățirea condițiilor din cadrul Primăriei Comunei Nojorid
Problema identificată	Consiliul Local se numără, alături de Parlament, Administrația Prezidențială, ministerele și instituțiile subordonate acestora, serviciile publice deconcentrate ale ministerelor, consiliile județene și alte autorități, printre instituțiile publice care au obligația de a utiliza procedura electronică pentru furnizarea serviciilor și informațiilor publice, potrivit Hotărârii Nr. 862 din 22 iulie 2009. Pentru îndeplinirea acestei obligații, un prim pas este realizarea unei rețele interne de calculatoare în administrația publică locală din comuna Nojorid.
Buget estimat	0,01 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2017

PROIECT 15. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURA LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

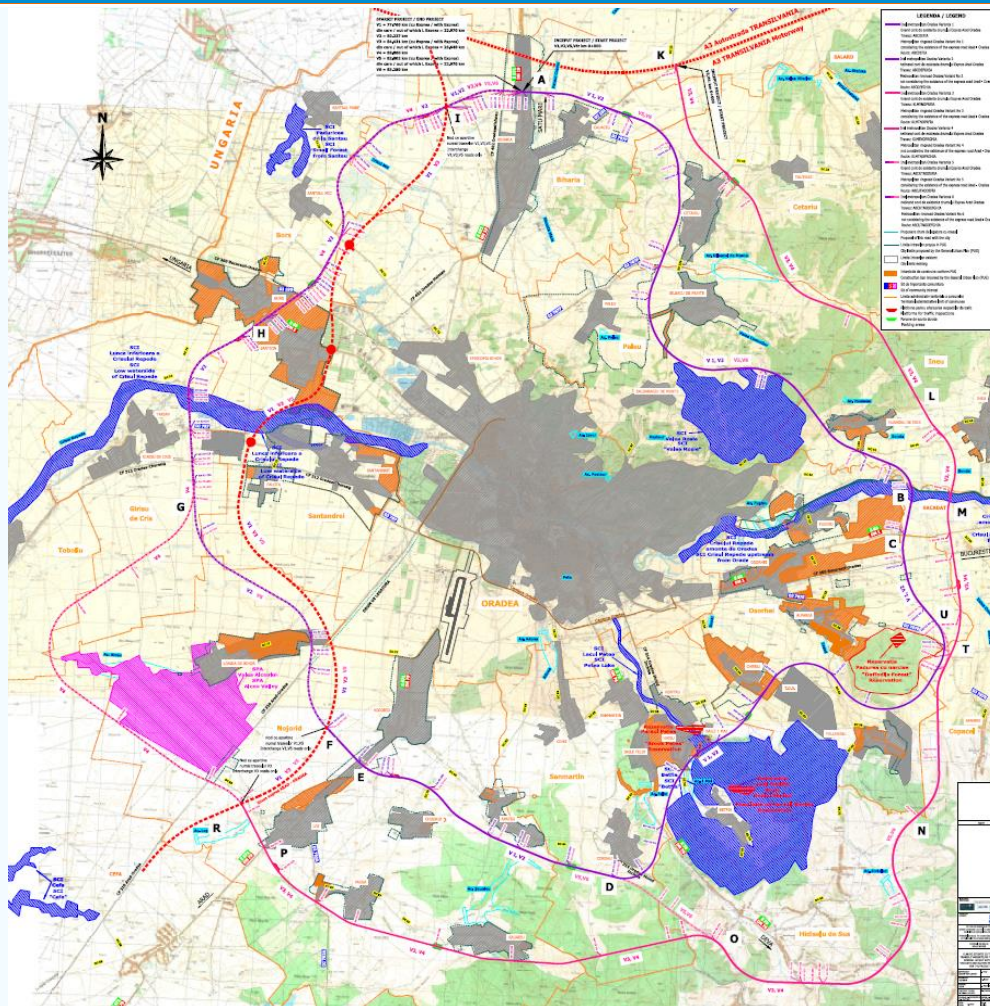
Scopul proiectului	Inelul de centura va face legatura dintre punctul de acces catre Autostrada Transilvania pe DN 19, intersecteaza DN1, DJ 797, DN 79 dupa care se continua spre sud-est intersectand DN 76, traverseaza DN 1 si se va inchide la DN 19.
Problema identificată	Municipiul Oradea este un nod important de transport regional și european, fiind situat la convergența celor două rețele trans-europene care străbat România pe direcția est-vest, respectiv Autostrada Transilvania și Axa 7 TEN-T, de care Oradea va fi legată prin DN 76 și DN 79 modernizate. Configurarea viitoare a rețelei rutiere în zonă include două proiecte foarte importante și anume: -Autostrada Transilvania: Brasov - Oradea (Sectiunea 3C: Suplacu de Barcau-Bors) -Drum expres Arad - Oradea. Municipiul Oradea se relaționează cu restul țării în principal pe direcțiile Est și Sud și puțin spre Nord astfel: Drumurile care alcatuiesc rețeaua publica in zona municipiului sunt in principal drumuri nationale si judetene. Traseul acestora este fie radial, pentru drumurile care penetreaza, fie concentric cu perimetrul municipiului pentru drumurile de legatura: - cu DN1 pe direcția Est - DN 76 - Oradea - Deva - DN 79 - Arad - Oradea - DN 19 - Oradea - Satu Mare pe direcția Nord - Varianta Oradea - km 0-km 14+200 Zona Metropolitana Oradea se va confrunta cu o provocare deosebită deoarece viitoarea arteră de mare capacitate de legătură cu restul țării (A3) va fi în Nord iar rețeaua stradală din nordul orașului Oradea și DN 19 sunt slab dezvoltate și amenajate (nu a fost nevoie de mai mult până acum) deoarece traficul spre Nord era mai mic. DN 19 până se va racorda la A3 tranzitează localitatea Biharia și o lărgire a lui la patru benzi prin localitate nu credem ca este posibil și nici de dorit. Ringul metropolitan va reprezinta un segment de centura exterioara, la nivel de comune limitrofe ale ZMO, care sa asigure legaturile de acces dinspre comune, dar si dinspre Cluj, Deva, Arad, catre punctul de frontiera Bors si catre calea de acces pentru viitoarea Autostrada Transilvania.
Soluția propusă	Varianta optimă propusă în Studiul De Prefezabilitate are o lungime a traseului de aprox. 54.79 km Traseul se desprinde din DN19 la Nord de localitatea Biharia se intersecteaza cu DJ 191F pe la Nord de localitatea Cauaceu, traverseaza o zona de deal pe la Vest

PROIECT 15. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURA LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

	de localitatea Cetariu apoi intersecteaza DJ767F. Artera trece pe la Nord de Valea Rosie apoi traverseaza o zona impadurita indreptandu-se spre Sud prin Vestul localitatii Husasau de Cris. In continuare traseul traverseaza canalul amenajat si Crisul Repede, apoi se intersecteaza cu DN1 si CF300 Bucuresti Oradea. In continuare artera ocoleste pe la Est Rezervatia Padurea cu Narcise apoi strabate pe la Nord Vest zona protejata Betfia pe la Sud Est de Baile 1 Mai si Sud de Baile Felix. Traseul centurii se intersecteaza cu DN76 si CF 314 Oradea Holod si se indreapta spre Vest prin Sudul localitatii Apateu. Artera este proiectata pe acest culoar pe traseul rezervat conform PUG localitatile Chisirid Nojorid Apateu. In continuare centura se intersecteaza cu DN79 pe la Sud de localitatea Nojorid dupa care traseul se intalneste cu ruta drum expres Arad Oradea si urmeaza directia acestuia pana la intersectia cu Autostrada Transilvania. Drumul expres Arad Oradea are directia spre Nord pe la Estul localitatii Livada de Bihor, se intersecteaza cu CF310 Arad Oradea apoi parcurge Campia Besineu. Drumul expres traverseaza CF312 Oradea - Cheresig pe la Vestul localitatii Palota, apoi intersecteaza DJ797 prin intermediul unui nod, dupa care traverseaza Crisul Repede si canalul amenajat apoi se intersecteaza cu DN1 prin intermediul unui nod la Estul localitatii Santion. In continuare drumul expres intersecteaza CF300 Bucuresti Oradea si DJ190. Traseul centurii se inchide facand legatura intre drumul expres si DN19 la Nordul localitatii Biharia.
Buget estimat	334 mil Euro (TVA inclus)
Posibile surse de finanțare	CNADNR Ministerul Transporturilor Banca Europeană de Investiții
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea CNADNR Guvernul României Ministerul Transporturilor
Perioada de implementare	2018-2025

PROIECT 15. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURA LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

Harta

2.4. MECANISMUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE

Mecanismul de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei de dezvoltare are drept scop atât aprecierea gradului de realizare al activităților propuse de document, per ansamblu, cât și fundamentarea eventualelor revizui și modificări ale direcțiilor de dezvoltare, obiectivelor, țăintelor, planurilor de măsuri și acțiuni. Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei va fi realizată în permanență și va consta în verificarea implementării activităților și programelor realizate, corelarea rezultatelor obținute cu obiectivele propuse, colectarea datelor necesare pentru popularea bazei de date a indicatorilor de monitorizare și evaluare etc. Pe lângă evaluarea activității de implementare a strategiei, această activitate contribuie la o îmbunătățire a coordonării proiectelor realizate în profil teritorial.

Activitatea de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare a Comunei Nojorid este

similară celor din celelalte unități teritorial-administrative din Zona Metropolitană Oradea. La nivel metropolitan, activitatea de monitorizare și evaluare va sintetiza rezultatele locale, adăugând informații privind proiectele metropolitane.

Informațiile activității de monitorizare și evaluarea a implementării strategiei vor fi prezentate sub forma unui raport, la o perioadă stabilită la nivel metropolitan (se recomandă ca această perioadă să nu fie mai mică de 1 an), în baza unui șablon de raportare, structurat pe capitole relevante (ex: activități realizate în perioada de raportare, rezultate obținute, stadiul dezvoltării socio-economice în comparație cu perioada inițială, gradul de realizare a proiectelor propuse etc.). Ca unitate de monitorizare, Primăria Comunei Nojorid își va delega un raportor care va elabora raportul periodic. Rapoartele din teritoriu se centralizează de către A.D.I. Zona Metropolitană Oradea.

SET DE INDICATORI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

1. CONDIȚII DE LOCUIRE	
1.A. Intensitatea de locuire	
indicatori	modalitate de calcul
1.1. Intensitatea de locuire	=Suprafața intravilană / suprafața totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
1.2. Densitatea urbană	=Populația / suprafața intravilană; u.m.: locuitori/km ² ; sursa: INS, DJS;
1.B. Mediu	
indicatori	modalitate de calcul
1.3. Spații verzi pe cap de locuitor	=Suprafața spațiilor verzi amenajate / populație totală; u.m.: m ² /locuitor; sursa: INS, DJS;
1.4. Ponderea spațiilor verzi din suprafața urbană totală	=Suprafața spațiilor verzi amenajate / suprafața totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
1. C. Locuințe	
indicatori	modalitate de calcul
1.5. Gradul de solicitare a teritoriului pentru locuire	=Suprafața locuințelor / suprafața intravilană *1000; u.m.: m ² / 1000 m ² ; sursa: INS, DJS;
1.6. Densitatea locuințelor	=Număr de locuințe / suprafața intravilană; u.m.: locuințe/km ² ; sursa: INS, DJS;
1.7. Disponibilitatea locuințelor	=Suprafața locuibilă existentă / populație totală; u.m.: m ² locuințe / locuitor; sursa: INS, DJS;
1.8. Suprafața medie a unei locuințe	= Suprafața locuibilă existentă / locuințe existente; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;
1.9. Număr mediu de camere al unei locuințe	= Camere pentru locuit existente / locuințe existente; u.m.: camere; sursa: INS, DJS;
1.10. Suprafața medie a unei camere pentru locuit	= Suprafața locuibilă existentă / camere pentru locuit existente; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;

2. INFRASTRUCTURĂ FIZICĂ	
2. A. Drumuri	
indicatori	modalitate de calcul
2.1. <i>Densitatea străzilor</i>	=Lungimea străzilor / suprafața totală; u.m.: km drum/km ² ; sursa: INS, DJS;
2.2. <i>Gradul de modernizare a străzilor</i>	=Lungimea străzilor modernizate / lungimea totală a străzilor * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
2. B. Utilități	
indicatori	modalitate de calcul
2.3. <i>Densitatea rețelei de distribuție a apei potabile</i>	=Lungimea rețelei de distribuție a apei / suprafața intravilană; u.m.: km rețea/km ² ; sursa: INS, DJS;
2.4. <i>Gradul de utilizare a capacității de producere a apei</i>	=Capacitatea totală de producere a apei / cantitatea de apă consumată * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
2.5. <i>Gradul de conectare la rețeaua de canalizare</i>	=Gospodării conectate / Numărul total de gospodării; u.m.: % sursa: INS, DJS;
3. DEMOGRAFIE ȘI FORȚĂ DE MUNCĂ	
3. A. Populație	
indicatori	modalitate de calcul
3.1. <i>Densitatea populației</i>	=Populația totală / suprafața totală; u.m.: locuitori/km ² ; sursa: INS, DJS;
3.2. <i>Rata de dependență demografică</i>	=Numărul persoanelor în afara vârstei legale de muncă / Numărul persoanelor în vârstă legală de muncă * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
3.3. <i>Rata sporului natural</i>	=Soldul sporului natural / populație totală * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
3.4. <i>Rata de fertilitate</i>	=Numărul nou-născuților vii / populație feminină în vârstă fertilă * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
3.5. <i>Rata sporului migrator intern</i>	=Soldul schimbărilor de domiciliu / populație totală * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;

3. B. Forță de muncă	
indicatori	modalitate de calcul
3.6. Rata de ocupare a forței de muncă	=Populația ocupată / resurse de muncă; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
3.7. Rata de înlocuire a forței de muncă	=Numărul persoanelor sub vârsta legală de muncă (0-14 ani) / o treime din numărul persoanelor aflate în vârstă legală de muncă * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
4. NIVEL DE TRAI	
indicatori	modalitate de calcul
4.1. Durata medie a vieții	=numărul total de om-ani trăiți de întreaga populație / numărul de supraviețuitori în vârstă de 0 ani; u.m.: ani; sursa: INS, DJS, pe baza tabelelor de mortalitate;
4.2. Vârsta medie a soților - feminin	=suma căsătoriilor înregistrate pe fiecare vârstă ponderate cu vârstele pentru care s-au înregistrat căsătorii / suma totală a vârstelor anuale nupțiale; U.m.: ani; sursa: INS, DJS;
4.3. Rata mortalității infantile	=numărul deceselor infantile / numărul nașcuților vii * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
4.4. Gradul de dotare cu autoturisme	=numărul autoturismelor înmatriculate / populația totală * 100; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS, Poliția Rutieră;
4.5. Suprafața medie a unei locuințe terminate	= Suprafața locuibilă a unei locuințe terminate / număr de locuințe terminate; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;
4.6. Consum casnic mediu lunar de apă	=Cantitatea de apă potabilă distribuită lunar populației existente / populație totală; u.m.: m ³ / locuitor; sursa: INS, DJS;
4.7. Gradul de acoperire cu abonamente TV	=numărul abonamentelor TV / populația totală * 100; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
5. ECONOMIE	
5. A. Activitate economică generală	
indicatori	modalitate de calcul
5.1. Rezultatul financiar al mediului de afaceri	=Cifra de afaceri a unităților locale / populația totală; u.m.: lei / locuitor; sursa: INS, DJS;
5.2. Densitatea IMM	Numărul total al IMM / populație totală * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;

5.3. Ponderea sectorului privat în economia locală	=Număr de salariați din sectorul privat / Număr total de salariați * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5.4. Ponderea populației ocupate în activități neagricole din totalul populației ocupate	=Populație ocupată în activități neagricole / Populație ocupată * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5.5. Ponderea consumului industrial de apă	Consum industrial de apă / consum total de apă * 100; U.m. %; sursa: INS, DJS;
5. B. Construcții	
indicatori	modalitate de calcul
5.6. Locuințe noi	=Suprafața locuințelor pentru care s-a obținut autorizație de construcție / populația totală * 1000; u.m.: m ² /1000 loc; sursa: INS, DJS;
5.7. Clădiri noi, altele decât locuințe	=Suprafața clădirilor, altele decât locuințe, pentru care s-a obținut autorizație de construcție / populația totală * 1000; u.m.: m ² /1000 loc; sursa: INS, DJS;
5. C. Turism	
indicatori	modalitate de calcul
5.8. Mărimea medie a unei unități de cazare turistică	=Capacitatea de cazare existentă / unități de cazare existente; u.m.: locuri; sursa: INS, DJS;
5.9. Densitatea locurilor de cazare existente	=Capacitatea de cazare existentă / suprafața intravilană; u.m.: locuri/km ² ; sursa: INS, DJS;
5.10. Indicele de utilizare netă a capacității de cazare	=Capacitatea de cazare în funcțiune / înnoptări turistice * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6. SERVICII PUBLICE	
6. A. Sănătate	
indicatori	modalitate de calcul
6.1. Disponibilitatea personalului medical calificat	=Personal medico-sanitar calificat / populația totală * 1000; u.m.: personal calificat / 1000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6.2. Densitatea cabinetelor medicale de familie	=Cabinete medicale de familie / populația totală * 10.000; u.m.: cabinete medicale de familie / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6.3. Densitatea farmaciilor	=Farmacii / populația totală * 10.000; u.m.: farmacii / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6. B. Educație	
indicatori	modalitate de calcul
6.4. Dotarea cu TIC a unităților de învățământ	=Numărul PC-urilor deținute de unitățile de învățământ / populația școlară * 1000; u.m.: PC-uri / 1.000 elevi;

	sursa: INS, DJS;
6.5. Capacitatea unităților de învățământ	= Populația școlară / săli de clasă și cabinete; u.m.: elevi / sală; sursa: INS, DJS, ISJ;
6.6. Gradul de solicitare a cadrelor didactice	=Numărul elevilor din învățământul primar și gimnazial / numărul cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial u.m.: elevi / cadru didactic; sursa: INS, DJS, ISJ;
6. C. Cultură	
indicatori	modalitate de calcul
6.7. Indicele de cuprindere la lectură	=Numărul abonaților bibliotecilor publice / populația totală; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.8. Indicele de circulație a documentelor	=Volume eliberate / volume existente în bibliotecile publice * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.9. Indicele de lectură a cititorilor	=Volume eliberate / cititori în bibliotecile publice * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.10. Capacitatea sălilor de spectacole	=Locuri disponibile în săli de spectacole / populația totală * 10.000; u.m.: locuri / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS;